

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 12.11.2008
KOM(2008) 704 lõplik

2008/0217 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

reitinguagentuuride kohta

{SEK(2008) 2745}

{SEK(2008) 2746}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1. Üldine taust, ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Reitinguagentuurid esitavad sõltumatuid arvamusi ettevõtete, valitsuste ja hulga erinevate finantsinstrumentide kohustuste täitmata jätmise tõenäosuse või eeldatava kahjumi kohta. Taolisi krediidireitinguid kasutavad investorid, laenusaajad, emitendid ja valitsused ning seega on neil finantsturgudel täita oluline roll.

2006. aastal kehtestas komisjon regulatiivse lähenemisviisi reitinguagentuuridele¹ ning teatas, et jälgib edaspidi hoolikalt kõiki arenguid nimetatud valdkonnas. Euroopa Liidus tegutsevate reitinguagentuuride tööd reguleerib peamiselt Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (edaspidi „IOSCO” – International Organisation of Securities Commissions) tegevusjuhend,² mis põhineb vabatahtlikul nõuete täitmisel, ning asutused peavad läbima iga-aastase hindamise, mille viib läbi Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komitee (edaspidi „CESR” – Committee of European Securities Regulators)³. Komisjon teatas, et ta kaalub uusi ettepanekuid, kui olemasolevatest ELi eeskirjadest või IOSCO juhendist ilmselgelt kinni ei peeta või kui ilmnevad uued asjaolud, sealhulgas tõsised turutõrked.

Üldise arvamuse kohaselt oli reitinguagentuuridel hiljutistes turumuutustes üsna suur süü, kuna nad alahindasid struktureeritud krediitoodete krediidiriski. Suurele osale kõrgema riskiastmega toodetele anti kõrgeimad reitingud, mis näitab, et selgelt alahinnati suuri riske, mis taoliste instrumentidega kaasnevad. Lisaks ei kohandanud asutused turutingimuste halvenedes koheselt reitinguid.

Praegune kriis paljastas mitmed reitinguagentuuride meetodite ja mudelite nõrgad küljed. Üks põhjus võib olla see, et reitinguagentuurid tegutsevad puuduliku konkurentsiga turul, mis ei motiveeri eriti väljastatavate reitingute kvaliteedi vallas võistleva. Struktureeritud finantsinstrumentide reitingute kohati vilets kvaliteet on praegusele kriisile märgatavalt kaasa aidanud. Peale selle ilmnesid puudused asutuste suhtluses krediidireitingute kasutajatega. Eeltoodu tulemusel on vähenenud turuosaliste usaldus reitinguagentuuride tegevuse vastu ja kannatada on saanud reitingute usaldusväärsus.

2007. aasta oktoobris leppisid Euroopa Liidu rahandusministrid kokku teatavates järeldustes kriisi kohta (niinimetatud Ecofini teekaart),⁴ mis sisaldasid ettepanekut hinnata reitinguagentuuride rolli kriisi tekkimisel ning tegeleda asjaomaste puudustega. Konkreetsemalt paluti komisjonil uurida võimalikku huvide konflikti reitingute andmise

¹ Komisjoni teatis krediidireitinguasutuste kohta, ELT C 59, 11.3.2006, lk 2 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:059:0002:0006:EN:PDF>).

² Tegevusjuhendi põhimõtted reitinguagentuuridele (redigeeritud mais 2008) <http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD271.pdf>.

³ Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komitee on sõltumatu nõuanderühm Euroopa Komisjonile, mis koosneb ELi väärtpaberiturgude riiklikest järelevalvatajatest; vt komisjoni 6. juuni 2001. aasta otsust 2001/527/EÜ Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komitee loomise kohta (EÜT L191, 13.7.2001, lk 43). Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komitee ülesanne on parandada kooskõla väärtpaberite reguleerijate vahel, nõustada Euroopa Komisjoni ning tagada järjepidevam ja õigeaegne ühenduse õigusaktide igapäevane rakendamine liikmesriikides.

⁴ http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/96375.pdf.

protsessis, reitingumeetodite läbipaistvust, ajalist mahajäämust reitingute ümberhindamisel ja regulatiivseid kinnitamisprotsesse.

Asutuste rolli selgitamiseks ja regulatiivmeetmete vajaduse hindamiseks küsis komisjon 2007. aasta sügisel nõu CESRilt ja Euroopa väärtpaberiturgude eksperdirühmalt (edaspidi „ESME” – European Securities Markets Expert Group)⁵. Ligikaudu samal ajal hakkasid ka teised riigid (USA, Jaapan) nimetatud valdkonda reformima ning sellest ajast saadik on probleemistikku käsitlenud nii IOSCO⁶, finantsstabiilsuse foorumi⁷ kui ülemaailmse finantsüsteemi komitee⁸ olulised aruanded. Ka reitinguagentuurid ise on välja töötanud mõned reformid, mida nad on valmis läbi viima.⁹

Tundub, et vabatahtlikul IOSCO tegevusjuhendi nõuetest kinnipidamisel põhinev eneseregulatsioon ei paku piisavat ja usaldusväärset lahendust selle ärivaldkonna struktuurilistele puudustele. Kuigi ärivaldkond on välja pakkunud mitmeid eneseregulatsiooniskeeme, pole suurem osa neist küllalt stabiilsed ja/või ranged, et lahendada tõsised probleemid ning taastada usk turgudesse. Pealegi ei oleks mõne reitinguagentuuri individuaalsel lähenemisel kogu turgu hõlmavat mõju, mida on vaja terves Euroopa Liidus ja eelistatavalt terves maailmas võrdsete võimaluste loomiseks. Sisuliste nõudmiste koha pealt peab komisjon üleilmseks võrdlusaluseks IOSCO läbivaadatud tegevusjuhendit. Samas on juhendil mõningad puudused, millest tuleks reeglite täieliku toimimise huvides lahti saada. Mõned IOSCO reeglid on üsna abstraktsed ja üldsõnalised, need tuleks kergema rakendamise ja tõhustamise huvides konkreetsemaks muuta ja üksikutel juhtudel konsolideerida. Olulise puudusena ei kehtesta juhend mingit jõustamismehhanismi, vaid palub reitinguagentuuridel tuua välja oma põhjused juhendist mittekinnipidamiseks („järgi või selgita” lähenemine). Juhend ise on avatud täiendusteks täitmist tagavate reeglite kaudu. Selles on selgesõnaliselt öeldud, et reitinguagentuurid peaksid täitma oma tegutsemispiirkonna jurisdiktsioonide õigusnorme ning et taolised seadused võivad hõlmata otseselt reitinguagentuuride kohta käivaid eeskirju, mis võib sisaldada tegevusjuhendi elemente.

Ameerika Ühendriikides, kus enamikul ELi turul aktiivselt tegutsevatel reitinguagentuuridel on emattevõtted, alluvad reitinguagentuurid reguleerimisele ja järelevalvele alates 2007. aasta suvest¹⁰. Reitinguari globaalset olemust arvesse võttes on oluline ühtlustada ELi ja USA

⁵ Euroopa väärtpaberiturgude ekspertrühm (ESME) on komisjonile nõu andev organ, mis koosneb väärtpaberiturgudel tegutsejatest ja ekspertidest ning mille komisjon asutas 2006. aasta aprillis ja mida reguleerib komisjoni 30. märtsi 2006. aasta otsus 2006/288/EÜ, millega asutatakse Euroopa väärtpaberiturgude ekspertrühm, kes annab õiguslikke ja majanduslikke nõuandeid väärtpabereid käsitlevate ELi direktiivide kohaldamise kohta (ELT L 106, 19.4.2006, lk 14).

⁶ *Tegevusjuhendi põhimõtted reitinguagentuuridele (redigeeritud mais 2008)*.
<http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD271.pdf>.

⁷ *Finantsstabiilsuse foorumi aruanne turu ja asutuste vastupanuvõime kohta*, 7. aprill 2008, http://www.fsforum.org/publications/r_0804.pdf.

⁸ Ülemaailmse finantsüsteemi komitee väljaanne nr 32: *Reitingud strukturseeritud rahastamises: Mis läks valesti ja mida puudustega ette võtta?* Juuli 2008, <http://www.bis.org/publ/cgfs32.pdf?noframes=1>.

⁹ Näiteks Standards and Poor's esitles reformikava, mis sisaldas meetmeid, nagu sidusrühmadele ombudsmanni määramine, avalik iga-aastane sõltumatu firma poolne juhtimisprotsesside läbivaatamine ja klientide ringlus analüütikute jaoks. Moody's on võtnud meetmeid reitingute andmise protsessis kasutatavate andmete kvaliteedi parandamiseks. Fitch on eraldanud reitingute andmisega mitteseotud tegevuse eraldi osakonda ja muutnud struktureeritud finantstegevust, et toetada reitingute ülevaatamise protsessi objektiivsust ja järjepidevust.

¹⁰ USA reitinguagentuuride reformimise 2006. aasta seadus, mis jõustus 27. juunil 2007. aastal, kehtestas õigusliku raamistiku riiklikult tunnustatud statistiliste reitingute asutuste registreerimiseks.

tegevusväli, kehtestades Euroopa Liidus ühendriikides rakendatuga võrreldava ja samadel printsiipidel põhineva regulatiivse raamistiku.

Taolisi kaalutlusi arvesse võttes on käesoleval määruse ettepanekul neli üldist eesmärki, mille mõte on parandada krediidireitingute andmise protsessi:

- esiteks, tagada, et reitinguagentuurid väldivad reitingute andmise protsessis huvide konflikte või vähemalt juhivad neid piisaval määral;
- teiseks, parandada reitinguagentuurides kasutatavate meetodite ja reitingute kvaliteeti;
- kolmandaks, suurendada läbipaistvust, kehtestades reitinguagentuuride suhtes avalikustamiskohustuse,
- neljandaks, tagada tõhus tegevuslubade andmise ja järelevalveraamistik, et vältida meelepärase kohtualluvuse valimist ning õiguslikku arbitraaži ELi jurisdiktsioonide vahel.

Komisjon kavatseb krediidireitingute andmiseks välja töötada regulatiivse raamistiku, mis tagab investorite usalduse ja tarbijakaitse kõrgemal tasemel.

1.2. Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid

Ühenduse õigus tegeleb ainult kahe konkreetse krediidireitingute andmise aspektiga:

- Kuigi krediidireitingud ei ole direktiivi 2003/125/EÜ,¹¹ millega rakendatakse turu kuritarvitamise direktiivi,¹² tähenduses soovitusel, on direktiivi 2003/125/EÜ põhjenduses 10 kirjas, et asutused peaksid kaaluma selliste sisemiste tegevuspõhimõtete ja sisekorra vastuvõtmist, mille eesmärk on tagada, et nende avaldatavad krediidireitingud esitatakse erapooletult ja et nad avaldavad nõuetekohaselt kõik olulised huvid või huvide konfliktid, mis on seotud finantsinstrumentide või emitentidega, mida või keda nende antud krediidireitingud käsitlevad.
- Kapitalinõuete direktiiv¹³ (2006/48/EÜ) sätestab väliste krediidihinnangute kasutamise riskikaalu määramiseks ning sellest tulenevad kapitalinõuded, mida kohaldatakse panga või investeerimisühingu riskipositsiooni suhtes. Välist krediidihinnangut võib sellel otstarbel kasutada ainult juhul, kui pädevad asutused on riski hindamise läbi viinud krediidikvaliteeti hindavat asutust (edaspidi „reitinguagentuur”) tunnustanud. Tunnustamismehhanismi on kirjeldatud kapitalinõuete direktiivi VI lisa 2. osas. Pädevad riiklikud asutused võivad reitinguagentuuri tunnustada ainult juhul, kui see vastab objektiivsuse, sõltumatuse, pideva läbivaatamise, usaldusväärse ja läbipaistvuse nõudmistele. Lähenemise edendamiseks on Euroopa pangandusinspektorite komitee (edaspidi „CEBS” – Committee of European Banking Supervisors) andnud välja juhised reitinguagentuuride tunnustamiseks¹⁴.

¹¹ Komisjoni 22. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/125/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses investeerimissoovitude erapooletu esitamise ja huvide konflikti avalikustamisega (ELT L 339, 24.12.2003, lk 73).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta (ELT L 96, 12.4.2003, lk 16).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiiv 2006/48/EÜ krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta (uuestisõnastamine) (ELT L 177, 30.6.2006, lk 1).

¹⁴ Juhised reitinguagentuuride tunnustamise kohta 20. jaanuarist 2006. aastast (GL07), <http://www.c-ebs.org/formupload/41/413b2513-5084-4293-a386-16385b80411d.pdf>

1.3. Konsulteerimine huvitatud isikutega ja mõju hindamine

Nagu nimetatud punktis 1.1., küsis komisjon 2007. aasta sügisel Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komiteelt (edaspidi „CESR” – Committee of European Securities Regulators) ja Euroopa väärtpaberiturgude ekspertrühmalt (edaspidi „ESME” – European Securities Markets Expert Group) nõu seoses reitinguagentuuride tegevuse erinevate aspektidega ja nende rolliga finantsturgudel, eriti struktureeritud rahastamise vallas. Mõlemad rühmad konsulteerisid paljude sidusrühmadega, andes komisjonile ulatusliku ülevaate ja hulga tõendeid reitinguagentuuride rolli kohta struktureeritud rahastamises probleemsete kõrgema riskiastmega toodete kontekstis.

Lisaks CESRi ja ESME töö hoolikale jälgimisele diskuteeris komisjon reitinguagentuuridega ning küsis arvamust teistelt huvitatud osapooltelt, sealhulgas kindlustus-, väärtpaberi- ja pangandussektori ametiliitidelt ning teistelt infoallikatelt. Avatud konsultatsioon toimus internetis 31. juulist 2008. aastal kuni 5. septembrini 2008. aastal¹⁵. Individuaalsete või rühmavastuste kaudu olid uuringu tulemustes esindatud reitinguagentuurid, pangad, investeerimisühingud, kindlustusandjad, fondivalitsejad, järelevalve- ja reguleerivad asutused, rahandusministeeriumid, keskpangad ja teised huvitatud osapooled¹⁶.

1.4. Mõju hindamine

Kooskõlas oma parema õigusloome poliitikaga viis komisjon läbi tegevuspõhimõtete alternatiivide mõju hindamise. Kaaluti nelja võimalust:

- 1. võimalus: hetkeolukorra säilitamine (IOSCO juhendil põhinev eneseregulatsiooni lähenemine koos reitinguagentuuride individuaalsete algatustega);
- 2. võimalus: Euroopa tegevusjuhendi koostamine ja täitepädevuseta organi loomine, mis jälgiks reitinguagentuuride juhendist kinnipidamist;
- 3. võimalus: (mittesiduva) komisjoni soovitusel väljaandmine;
- 4. võimalus: seadus reitinguagentuuridele tegevusloa andmise ja järelevalveraamistiku loomiseks.

Kõiki nelja tegutsemisvõimalust hinnati neljast järgnevast kriteeriumist lähtuvalt: tõhusus¹⁷, kindlustunne¹⁸, ühine raamistik¹⁹ ja paindlikkus²⁰. Seaduse variandil oli teiste tegutsemisvõimaluste ees selged eelised, eriti tõhususe ja kindlustunde vallas, kuna teised võimalused (eneseregulatsioon või soovitus) ei anna alust juriidiliselt siduvate eeskirjade ja jõustamismehhanismi loomiseks. Lisaks on seadus parim võimalus tagada ühtne raamistik

¹⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2008/securities_agencies_en.htm.

¹⁶ Kokku saadi 82 vastust. Vastused avaldati aadressil:
http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/financial_services/credit_agencies&vm=detailed&sb=Title.

¹⁷ Ulatus, milles meede täidab punktis 1.1 nimetatud eesmärgi.

¹⁸ Sidusrühmade kindlustunne eeskirjade suhtes.

¹⁹ Ulatus, milleni reitinguagentuuride tegevusraamistikku reguleerivad kõikides liikmesriikides samad nõuded.

²⁰ Ulatus, milleni vastav tegevuspoliitika valik soodustab reitinguagentuuride tegevust erinevates liikmesriikides. Paindlikkus mõjutab ka reitinguagentuuride tehtud kulutusi.

kogu Euroopa Liidus ning luua tõhus vastukaal teistele olulistele jurisdiktsioonidele, eelkõige Ameerika Ühendriikide omale.

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

2.1. Õiguslik alus

Ettepanek põhineb EÜ asutamislepingu artiklil 95.

2.2. Subsidiarsus ja proportsionaalsus

Komisjoni ettepanek reguleerida reitinguagentuure on kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 5 lõikes 2 kehtestatud subsidiarsuse põhimõttega, mille kohaselt võtab ühendus meetmeid ainult niisuguses ulatuses ja siis, kui liikmesriigid ei suuda täielikult saavutada kavandatava meetme eesmärke ning seetõttu võib neid kavandatava meetme ulatuse või toime tõttu paremini saavutada ühenduse tasandil. Reitinguagentuuride tegevus on üleilmne. Ühes liikmesriigis paikneva reitinguagentuuri antud reitinguid kasutavad ja usaldavad turuosalistes kogu Euroopa Liidus. Vead või puudused reitinguagentuuride tegevust reguleerivas raamistikus ühes konkreetses liikmesriigis võivad omada halba mõju turuosalistele ja finantsturgudele kogu Euroopa Liidus. Seega on vaja kogu Euroopa Liidus kohaldatavaid kindlaid seadusandlikke eeskirju, et kaitsta investoreid ja turgusid võimalike puuduste eest.

Ühenduse ühtlustatud eeskirjadele alluvatele finantsasutustele on vaja kasutamiseks kehtestada ühtne eeskirjade raamistik krediidireitingute kvaliteedi kohta. Vastasel juhul on oht, et liikmesriigid võtavad riiklikul tasandil erinevaid meetmeid. Sellel oleks otsene negatiivne ja takistusi loov mõju siseturu korralikule toimimisele, kuna reitinguagentuurid, mis annavad ühenduse finantsasutustele kasutamiseks krediidireitinguid, alluksid erinevates riikides erinevatele reeglitele.

Lõpetuseks, arvestades reitinguäri globaalset loomust ja ülemaailmset mõju, on oluline koondada ülemaailmsel tasandil krediidireitingute väljastamist reguleerivad eeskirjad, tagades seeläbi ühtlaselt kõrgetasemelise investorite usalduse ja tarbijate kaitse. Euroopa Liidu erinevad riiklikud seadused komplitseeriksid seda lähenemisprotsessi ning nõrgestaksid ELi positsiooni võrreldes teiste oluliste režiimidega.

Määruse ettepanek on EÜ asutamislepingu artikli 5 lõike 3 kohaselt ka proportsionaalne. See ei ole suunatud kõikidele reitinguagentuuridele, vaid ainult nendele, mille reitinguid kasutavad finantsasutused regulatiivsetel eesmärkidel, st finantssüsteemile potentsiaalselt suure mõjuga reitinguid. Mitmed ettepaneku sisulised sätted tulenevad IOSCO juhendist. See vähendab märgatavalt kohandamiskulusid, kuna paljud reitinguagentuurid juba järgivad nimetatud tegevusjuhendit vabatahtlikult. Ettepanek arvestab olemasolevaid seadusi suuremates Euroopa Liitu mittekuuluvates riikides, et sobituda globaalselt tegutsevate reitinguagentuuride ärimudeliga, võttes samal ajal arvesse ka väiksemaid asutusi, mis järgivad lihtsamat ärimudelit²¹.

²¹ Vt artikli 6 lõige 5.

2.3. Õigusakti valik

ELi seadus paistab olevat ainuke võimalus, et kaitsta investoreid ja Euroopa finantsturge piisavas ulatuses reitinguagentuuride eeskirjade eiramise ohu eest. Ühtset lähenemist on vaja raamistiku loomiseks, mille abil saavad liikmesriikide pädevad asutused tagada, et reitinguagentuurid rakendavad uusi nõudeid järjepidevalt kogu ühenduse piires. Määrus on tänu selle otsesele mõjule sobivaim vahend järjepideva ja ühtse lähenemise tagamiseks kogu Euroopa Liidus.

Hetkel ei ole üheski liikmesriigis põhjalikku krediidireitingute väljastamise registreerimis- ja järelevalverežiimi. Direktiiv, mis jätab liikmesriikidele teatava paindlikkuse otsustamisel, kuidas riiklikud õigused uue raamistikuga kohandada, ei oleks seega tõhus.

Kuna määrus ei vaja liikmesriikidepoolset ülevõtmist, saab sellega koheselt paika panna ühtse raamistiku, mille abil kiiresti taastada turu usaldus krediidireitingute andmise vastu. Samuti on see äriharule vähem koormav, kuna samad ühenduse eeskirjad kehtivad kogu Euroopa Liidus.

2.4. Komiteemenetlus

Ettepanek põhineb finantsteenuste reguleerimiseks kasutataval Lamfalussy menetlusel. Määruse ettepaneku põhiosa tutvustab põhimõtteid tagamaks, et i) krediidireitingute andmist ei mõjuta huvide konfliktid, ii) antavad krediidireitingud on kvaliteetsed ja iii) reitinguagentuurid tegutsevad läbipaistvalt.

Tehnilised üksikasjad määruse põhimõtete täpsustamiseks on kehtestatud määruse I ja II lisas. Selleks et võimaldada määruse kiire kohandamine uute arengutega reitingute andmise valdkonnas, võib komisjon lisades sisalduvaid tehnilisi sätteid muuta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ²². Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivkomitee menetlusele.

2.5. Ettepaneku sisu

2.5.1. Reguleerimisala (artikkel 2)

Ettepanek tutvustab õiguslikult siduvat registreerimis- ja järelevalverežiimi reitinguagentuuridele, mis annavad krediidireitinguid, mida regulatiivsetel eesmärkidel kasutavad peamiselt krediidasutused, investeerimisühingud, kindlustus- ja edasikindlustusandjad, investeerimisfondid ja pensionifondid.

2.5.2. Sõltumatus ja huvide konflikti vältimine (artiklid 5–6 ja I lisa jaod A, B, C)

Kui reitinguagentuurid tahavad turgude usaldust taastada, on esmaoluline käsitleda tõhusamalt organisatsioonilisi nõudeid ja huvide konflikte. See eeldab sisemise juhtimisstruktuuri reformimist, põhjaliku sisekontrolli ja aruandluse siseseviimist, mis eraldaks selgelt reitingute andmise funktsiooni ärielistest ergutustest. Välist järelevalvet toetab sisekord,

²² Nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsus 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23), mida on muudetud nõukogu 17. juuli 2006. aasta otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

mis määrab reitinguagentuuride haldus- või järelevalvenõukogu sõltumatutele liikmetele, kes ei kuulu juhtkonda, tõhusa kontrolli tagamiseks konkreetsed ülesanded (artikkel 5 ja I lisa A jao punkt 2).

Reitingute sõltumatuse tagamiseks peavad reitinguagentuurid ennetama huvide konflikte ja/või taolisi konflikte piisavalt juhtima, kui neid ei õnnestu vältida. Huvide konflikt tuleb avalikustada täielikult, õigeaegselt, selgesõnaliselt, lühidalt, konkreetselt ja silmapaistvalt ning ära märkida kõik mainimisväärased ohud reitinguagentuuri või krediidireitingute andmise protsessis osalevate töötajate sõltumatusele koos taoliste ohtude leevendamiseks rakendatud meetmetega. Nad peavad oma tegevuses piirduma krediidireitingute andmise ja sellega seonduvaga ning lõpetama konsultatsiooni- ja nõustamisteenused (artikkel 5 ja I lisa B jagu).

Asutustel peavad olema piisavad sisemised tegevuspõhimõtted ja sisekord, et välistada krediidireitingute andmisega tegelevate töötajate kaasatus huvide konflikti ning tagada igal ajal reitingute andmise ja aruandluse kvaliteet, terviklikkus ja põhjalikkus. Sellega seoses peavad asutused nimetama krediidireitingute andmiseks piisava hulga asjakohaste teadmiste ja kogemustega töötajaid ning kehtestama asjakohase analüütikute ja krediidireitinguid kinnitavate isikute ringluse. (Artikkel 6 ja I lisa C jagu).

Reitingute andmise protsessi kaasatud töötajate tasustamise kord tuleb kindlaks määrata peamiselt nende töö kvaliteedi, täpsuse, põhjalikkuse ja terviklikkuse alusel (artikli 6 lõige 6).

2.5.3. *Reitingute kvaliteet (artikkel 7)*

Krediidireitingu eesmärk on koostada usaldusväärne ja korrektne, olemasoleval teabel ja majandusanalüüsil põhinev laenusaja või -andja krediidiriski analüüs. Paljud investorid usaldavad reitinguagentuure, kuna neil endil puudub krediidiriskide analüüsimiseks vajalik kompetentsus ja/või (ajalised ja rahalised) ressursid. Pealegi on reitinguagentuuride käsutuses sageli teave, millele turuosalistel üldjuhul ligipääsu ei ole. Teoreetiliselt on reitinguagentuuride antud reitingud seega investoritele tõhusaks viisiks krediidiriski mõõta ja juhtida, ent seda vaid juhul, kui reitingud on korrektsed ja kvaliteetsed. Määruse ettepaneku eesmärk on parandada krediidireitingute kvaliteeti, ent see ei vabasta investoreid vajadusest kasutada investeerimisotsuste tegemisel lisaks reitingutele toetumisele ka iseenda hinnanguid ja ettevaatlikkust, samuti ei ohusta see reitingute andmise ega reitingute sõltumatust, mis jääb täielikult reitinguagentuuri vastutusele.

Selleks et keerukamad turuosalistes (pangad ja teised institutsioonilised investorid) saaksid kontrollida kasutatavate meetodite veatust ja kinnitada reitinguagentuuri antud reitinguid, ent ühtlasi ka turudistsipliini tõstmiseks, peavad reitinguagentuurid avalikustama reitingute andmisel kasutatavad meetodid, mudelid ja põhilised eeldused. Meetodid peavad olema ajakohased ja kontrollitud. Kui asutus muudab reitingute andmise metoodikat, peab ta koheselt avaldama, milliseid reitinguid vastav muudatus tõenäoliselt mõjutab, ning reitingud viivitamatult ümber hindama. Reitinguagentuurid peavad samuti pidevalt reitinguid kontrollima. See on oluline reitingute ajakohastamiseks ja majandusolude muutustele reageerimiseks. Antud säte peaks ennetama seda, et reitinguagentuurid suunavad oma jõupingutused ja ressursid esmasele reitingute andmisele ning jätavad hooletusse järgneva jälgimise, mis võib reitingute kvaliteedile halvasti mõjuda.

2.5.4. Avaldamis- ja läbipaistvuskohustused (artiklid 8–11 ja I lisa jaod B, D ja E)

Praegune kriis paljastas nende meetodite ja mudelite nõrgad küljed, mille abil asutused hindavad struktureeritud finantsinstrumente, mis on loodud rahandusliku eesmärgiga investoritele suurt kindlustunnet pakkuda, ning samuti miinused asutuste suhtluses turgude ja investoritega nii struktureeritud finantsinstrumentidele reitingute andmise omaduste kui piirangute teemal ja oluliste eeldusmudelite teemal.

Ettepanek kohustab reitinguagentuure avalikustama reitinguid mittevalikuliselt ja õigeaegselt, välja arvatud juhul, kui reitinguid levitatakse ainult tellijatele. See aitab investoritel eristada struktureeritud toodete ja traditsiooniliste toodete (äritoodete ja riiklike toodete) reitinguid, nõudes erinevate reitingukategooriate kasutamist struktureeritud finantsinstrumentide puhul või lisateabe andmist nende riskinäitajate kohta. Avalikustamise erinõuded kehtivad soovimatute krediidireitingute suhtes (artikkel 8).

Tagamaks, et siseprotsessid ja sisekord on piisavalt läbipaistvad, peavad reitinguagentuurid avalikustama teatava olulise teabe, nt huvide konfliktide, meetodite, põhiliste reitingueelduste ja üldiste tasustamis põhimõtete kohta. Samuti peavad nad perioodiliselt avaldama andmeid reitingukategooriate kaupa ajalooliste makseviitusest tingitud kahjumäärade kohta ning andma pädevatele asutustele konkreetset teavet näiteks 20 suurimat tulu toova kliendi loendi näol (artikkel 9 ja I lisa E jagu).

Tagamaks, et reitinguagentuuride tegevuse kohta on olemas asjakohased standardiseeritud andmed, mis aitavad turuosalistel majandussektori ulatuses võrdlusi teha, peab CESR looma taoliste andmete hoidmiseks avaliku keskandmekogu (artikli 9 lõige 2).

Avalikkuse usalduse taastamiseks reitinguäri vastu peavad reitinguagentuurid avaldama igaaastase läbipaistvusaruande (artikkel 10 ja I lisa E jao III osa) ning säilitama tegevusaruandeid (artiklid 5–7 ja I lisa B jao punktid 7–9).

2.5.5. Tegevusloa andmine (artiklid 12–17) ja järelevalve (artiklid 19–31)

Nende reitinguagentuuride tegevus, mille krediidireitinguid finantsinstitutsioonid kasutavad regulatiivsetel eesmärkidel ühenduse seaduste täitmiseks, kuulub eelnevale tunnustamisele. Ettepanek kehtestab tingimused ja menetluse tegevusloa saamiseks või selle tühistamiseks (artiklid 12–17).

Ühe Euroopa Liidu reitinguagentuuri krediidireitingualane tegevus avaldab mõju kõikidele ELi turgudele, seega peaks tegevusloa andmise protsessi olema kaasatud kõik Euroopa Liidu seadusandjad. Ettepanek pakub tegevuslubade registreerimiseks välja ühise juurdepääsupunkti, CESRi, mis sobib kõige paremini taotluste koondamiseks ning kõikide ELi riiklike seadusandjate teavitamise ja koordineerimise keskpunktiks. Reitinguagentuurile tegevusloa andmise ja tema järelevalve eest vastutab pädev asutus päritoluliikmesriigis, st riigis, kus on reitinguagentuuri registrijärgne asukoht. Taoline pädev asutus sobib tänu füüsilisele lähedusele kõige paremini reitinguagentuuri tegevust jälgima. Konkreetset sätet kavandatakse ka reitinguagentuuride gruppide jaoks; reitinguagentuuride grupi esitatud tegevusloa taotluse läbivaatamisel peavad asjaomased pädevad asutused arvestama grupi struktuuriga ning leppima kokku korraldajas, kes vastutab tegevusloa andmise protsessi koordineerimise eest (artikkel 14).

Ühise juurdepääsupunktina toimimiseks peaks CESR olema tihedalt kaasatud tegevusloa andmise protsessi selle algusest saadik, tal peaks olema õigus anda päritoluliikmesriigi pädevale asutusele nõu tegevusloa andmise või tühistamise kohta ja nõuda kavandatud otsuse läbivaatamist (artikkel 17). Tegevusluba jõustub pärast seda, kui komisjon on selle avaldanud *Euroopa Liidu Teatajas* (artikkel 14). Komisjon avaldab registreeritud reitinguagentuuride ajakohastatud nimestiku korrapäraselt.

Ettepanek loob mehhanismi määruse tõhusa täitmise tagamiseks. See annab pädevatele asutustele vajalikud õigused, millega tagada, et reitinguagentuurid kogu ühenduse piires määrust täidavad. Oma kohustuste täitmisel ei tohi pädevad asutused mõjutada krediidireitingute sisu (artikli 20 lõige 1). Tõhusa järelevalve huvides eeldab ettepanek liikmesriikide pädevatelt asutustelt teatavat laadi koostööd ühtse järelevalvetava edendamisel. Samuti sätestatakse seal tõhusam koostöö reitinguagentuuride grupi puhul tänu järelevalvetegevuse koordineerimisele korraldaja kaudu (artikkel 25). Krediidireitingusektori rahvusvahelisust arvesse võttes on vaja sätestada ka teabevahetus Euroopa Liitu mittekuuluvate riikidega (artikkel 29).

2.6. Mõju eelarvele

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

reitinguagentuuride kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²³,

toimides asutamislepingu²⁴ artiklis 251 sätestatud korras

ning arvestades järgmist:

- (1) Reitinguagentuuridel on otsustav roll ülemaailmsel väärtpaperite ja pangandusturgudel, kuna nende reitinguid kasutavad investorid, laenusaajad, emitendid ja valitsused teadlike investeerimis- ja rahastamisotsuste tegemiseks. Krediidiasutused, investeerimisühingud, kindlustusandjad, edasikindlustusandjad, eurofondid ja töandjapensioni kogumisasutused võivad reitingud aluseks võtta, et arvutada kapitalinõuded maksevõime jaoks või investeerimistegevuse riskid. Seetõttu mõjutavad krediidireitingud olulisel määral investorite ja tarbijate usaldust ja kindlustunnet. Seega on oluline, et ühenduses kasutatavad krediidireitingud oleksid sõltumatud, objektiivsed ja kvaliteetsed.
- (2) Praegu asuvad enamiku reitinguagentuuride peakorterid väljaspool ühendust. Suurem osa liikmesriike ei reguleeri reitinguagentuuride tegevust ega krediidireitingute andmise tingimusi. Olenemata reitinguagentuuride tähtsusest finantsturgude toimimisele, kehtivad ühenduse õigusaktid reitinguagentuuridele ainult piiratud määral: nimelt reguleerib nende tegevust Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/6/EÜ siseriingehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta²⁵. Reitinguagentuuride tegevust on käsitletud ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivis 2006/48/EÜ krediidiasutuste asutamise ja tegevuse kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta direktiivis 2006/49/EÜ investeerimisühingute ja krediidiasutuste kapitali adekvaatsuse kohta²⁶. Seetõttu on oluline kehtestada eeskirjad, millega tagatakse, et

²³ ELT C [...], [...], lk [...].

²⁴ ELT C [...], [...], lk [...].

²⁵ ELT L 96, 12.4.2003, lk 16.

²⁶ ELT L 177, 30.6.2006, lk 201.

kõik ühenduse seadustega reguleeritud finantsasutustes kasutatavad reitingud on kvaliteetsed ja et neid annavad rangetele nõuetele vastavad reitinguagentuurid. Komisjon jätkab koostööd rahvusvaheliste partneritega, et tagada reitinguagentuuride suhtes kehtivate eeskirjade lähenemine.

- (3) Reitinguagentuurid võivad vabatahtlikult kohaldada Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni reitinguagentuuridele välja antud tegevusjuhendi (edaspidi „IOSCO juhend”) põhimõtteid. 2006. aastal kutsus komisjoni teatis krediidireitinguasutuste kohta²⁷ Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komiteed (edaspidi „CESR”) üles jälgima IOSCO juhendist kinnipidamist ning igal aastal sellest komisjonile aru andma.
- (4) 13. ja 14. märtsil 2008. aastal kogunenud Euroopa Ülemkogu leppis vastusena peamistele nõrkustele finantssüsteemis kokku hulgas järeldustes. Üks eesmärk oli parandada turu toimimist ja ergutusmehhanisme, sealhulgas reitinguagentuuride rolli.
- (5) Arvatakse, et reitinguagentuurid ei peegeldanud oma krediidireitingutes piisavalt varakult halvenevaid turutingimusi. Seda puudust saab kõige edukamalt parandada meetmetega, mis on seotud huvide konflikti, krediidireitingute kvaliteedi, reitinguagentuuride läbipaistvuse, nende sisemise juhtimise ja reitinguagentuuride tegevuse järelevalvega. Krediidireitingute kasutajad ei peaks krediidireitinguid usaldama pimesi ning tegema ülimalt hoolikalt ka iseseisvaid analüüse ja rakendama ettevaatust taoliste krediidireitingutele toetumisel.
- (6) On vaja kehtestada ühtne eeskirjade raamistik krediidireitingute kvaliteedi kohta, mida peavad kohaldama ühenduse ühtlustatud eeskirjadele alluvad finantsasutused. Vastasel juhul on oht, et liikmesriigid võtavad riiklikul tasandil erinevaid meetmeid. Sellel oleks otsene negatiivne ja takistusi loov mõju siseturu korralikule toimimisele, kuna reitinguagentuurid, mis annavad ühenduse finantsasutustele kasutamiseks krediidireitinguid, alluksid eri riikides erinevatele reeglitele. Lisaks tooksid erinevad krediidireitingute kvaliteedinõuded kaasa erineval tasemel investorite ja tarbijate kaitse.
- (7) Potentsiaalse huvide konflikti vältimiseks peaksid reitinguagentuurid oma tegevuses piirduma krediidireitingute andmisega. Reitinguagentuuril ei tohiks olla lubatud pakkuda konsultatsiooni- või nõustamisteenuseid. Eriti ei tohiks reitinguagentuurid teha ettepanekuid või anda soovitusi seoses struktureeritud finantsinstrumentide ülesehitusega. Samas võivad reitinguagentuurid pakkuda lisateenuseid valdkondades, kus see ei tekita potentsiaalset huvide konflikti krediidireitingute andmisega.
- (8) Reitinguagentuurid peaksid seoses krediidireitingute andmise protsessi kaasatud töötajatega kehtestama asjakohased asutusesisesed tegevuspõhimõtted ja sisekorra, et ennetada huvide konflikt ja tagada igal ajal reitingute andmise ja kontrollimise protsessi kvaliteet, terviklikkus ja põhjalikkus.
- (9) Reitinguagentuurid peavad vältima huvide konflikte ning kui konflikti teke on vältimatu, juhtima taolist konflikti piisaval määral, et tagada asutuse sõltumatus. Reitinguagentuurid peaksid huvide konfliktist õigeaegselt teatama. Samuti peaksid nad

²⁷ ELT C 59, 11.3.2006, lk 2.

registreerima kõik mainimisväärsed ohud reitinguagentuuri ja krediidireitingute andmise protsessi kaasatud töötajate sõltumatusel ning taoliste ohtude leevendamiseks tarvitusele võetud meetmed.

- (10) Selleks et tagada krediidireitingute andmise protsessi sõltumatus reitinguagentuuri kui ettevõtte ärihuvidest, peavad reitinguagentuurid tagama, et nende haldus- või järelevalvenõukogudes oleks vähemalt kolm juhtkonda mittekuuluvat liiget, kes peavad olema sõltumatud vastavalt komisjoni soovitusel 2005/162/EÜ (noteeritud äriühingute haldusorganite tegevülesanneteta liikmete ja haldus- või järelevalvenõukogu liikmete ülesannete ning haldus- või järelevalvenõukogu komisjonide kohta)²⁸ III osa punktile 13. Lisaks on vaja, et haldus- või järelevalvenõukogu liikmete enamusel, sealhulgas kõikidel sõltumatutel liikmetel, oleks piisavad teadmised finantsteenuste valdkonnas.
- (11) Huvide konflikti vältimiseks ei tohi haldus- või järelevalvenõukogu sõltumatute liikmete tasustamine sõltuda asutuse majandustulemustest.
- (12) Reitinguagentuur peab krediidireitingute andmiseks määrama piisava arvu asjakohaste teadmiste ja kogemustega töötajaid. Eriti peavad reitinguagentuurid tagama, et piisav inim- ja finantsressurs oleks pühendatud nii krediidireitingute andmisele kui ka nende jälgimisele ja ajakohastamisele.
- (13) Pikaajalised suhted hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmandate osapooltega võivad kahjustada analüütikute ja krediidireitinguid kinnitavate isikute sõltumatust. Seetõttu peaks nimetatud analüütikute ja isikute suhtes kohaldama ringlusmehhanismi.
- (14) Reitinguagentuurid peavad kasutama reitingute andmiseks rangeid, süsteemseid ja järjepidevaid meetodeid, mille tulemus oleksid reitingud, mis rajanevad ajaloolisel kogemusel põhineval valideerimisprotseduuril. Reitinguagentuurid peaksid tagama, et krediidireitingute määramisel kasutatud meetodid, mudelid ja põhilised eeldused on korralikult hallatud, ajakohastatud ja need vaadatakse perioodiliselt põhjalikult läbi. Juhtudel, kus usaldusväärsete andmete puudumine või uut liiki, eriti struktureeritud finantsinstrumentide ülesehituse keerukus tekitab tõsisid kahtlusi, kas reitinguagentuur on võimeline andma usaldusväärset krediidireitingut, peaks reitinguagentuur hoiduma krediidireitingu andmisest või juba antud krediidireitingu tühistama.
- (15) Selleks et tagada reitingute kvaliteet, peab reitinguagentuur võtma meetmeid, et tagada reitingute andmiseks kasutatava teabe usaldusväärsus. Sellel otstarbel võib reitinguagentuur toetuda muu hulgas sõltumatult auditeeritud raamatupidamisaruannetele ja avaldatud teabele, usaldusväärsete kolmandate osapoolte kontrollimisteenustele, saadud teabe reitinguagentuuripoolsele pistelisele kontrollile või lepingulistele sätetele, milles selgesõnaliselt kehtestatakse hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmandate osapoolte vastutus, kui lepinguga kooskõlas esitatud teave on teadlikult sisuliselt vale või eksitav või kui hinnatav ettevõtte või sellega seotud kolmandad osapooled ei kanna teabe korrektsuse tagamiseks mõistlikkuse piires piisavat hoolt, nagu on määratletud lepingu tingimustes.

²⁸ ELT L 52, 25.2.2005, lk 51.

- (16) Reitinguagentuuride kasutatavad meetodid, mudelid ja põhilised eeldused peab regulaarselt läbi vaatama, et korrektselt kajastada aluseks olevate varaturgude muutuvaid tingimusi. Läbipaistvuse tagamist silmas pidades peaks enne nende jõustumist avalikustama kõik sisulised muudatused reitinguagentuuride meetodites ja tegevuspraktikates, menetlustes ja protsessides, välja arvatud juhul, kui äärmuslikud turutingimused nõuavad kohest krediidireitingu muutmist.
- (17) Reitinguagentuurid peaksid välja tooma kõik asjakohased ohuhoiatused, sealhulgas asjakohaste eelduste tundlikkuse analüüsi. Taoline analüüs peaks selgitama, kuidas mudelis sisalduvaid parameetreid muutvad erinevad turuarengud võivad mõjutada krediidireitingu muutusi (nt volatiilsus). Reitinguagentuur peab tagama, et teave ajalooliste makseviivitusest tingitud kahjumäärade kohta reitingukategooriate lõikes on kontrollitav ja mõõdetav ning huvitatud osapooltele piisavaks aluseks iga reitingukategooria varasema käitumise ja reitingukategooriate muutuste mõistmiseks. Kui krediidireitingu olemus või mõni muu asjaolu muudab ajaloolise makseviivitusest tingitud kahjumäära kasutamise ebaotstarbekaks, statistiliselt kehtetuks või muul moel reitingu kasutajatele eksitavaks, peab reitinguagentuur esitama asjakohased selgitused. Taoline teave peab võimaluse piires olema võrreldav majandussektori olemasolevate käitumismustritega, et aidata investoritel koostada erinevate reitinguagentuuride tulemuslikkuse võrdlusi.
- (18) Teatavatel asjaoludel võib struktureeritud finantsinstrumentide mõju erineda traditsiooniliste äriliste võlainstrumentide mõjust. Investorite jaoks võib olla eksitav samade reitingukategooriate rakendamine mõlemat liiki instrumentidele ilma täpsemate selgitusteta. Reitinguagentuuridel peaks olema oluline roll reitingute kasutajate teadlikkuse tõstmisel struktureeritud finantstoodete spetsiifilisuse osas võrreldes traditsiooniliste toodetega. Seetõttu peavad reitinguagentuurid struktureeritud finantsinstrumentidele reitingu andmisel kasutama teistsuguseid reitingukategooriaid või andma lisateavet taoliste toodete teistsuguste riskinäitajate kohta.
- (19) Reitinguagentuurid peaksid võtma meetmeid, et vältida olukordi, kus emitendid taotlevad asjassepuutuva struktureeritud finantsinstrumendi esialgset reitingu hinnangut mitmelt reitinguagentuurilt, et välja selgitada kavandatavale struktuurile kõige paremat reitingut pakkuv asutus. Emitendid peaksid taolisest käitumisest hoiduma.
- (20) Reitinguagentuur peab säilitama andmed reitingute andmise meetodite kohta ja andmetesse tehtud muudatusi regulaarselt ajakohastama ning samuti säilitama sisulise osa dialoogist analüütiku ja hinnatava ettevõtte või seotud kolmandate osapoolte vahel.
- (21) Selleks et tagada investorite ja tarbijate kõrgetasemeline kindlustunne siseturul, tuleb registreerida kõik tunnustatud reitinguagentuurid, mis annavad krediidireitinguid regulatiivsetel eesmärkidel ühenduse finantsasutustele. Seega on vajalik kehtestada tingimused ja protseduur tegevusloa andmiseks, peatamiseks ja tühistamiseks.
- (22) Asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse poolt tegevusloa saanud reitinguagentuur võib anda krediidireitinguid kogu ühenduses. Seetõttu on vaja kõikide reitinguagentuuride jaoks luua ühtne tegevuslubade andmise süsteem, mis kehtiks kogu ühenduses.

- (23) Mõned reitinguagentuurid koosnevad mitmest juriidilisest isikust, mis koos moodustavad reitinguagentuuride grupi. Taolisse gruppi kuuluvate reitinguagentuuridele tegevusloa andmisel peavad asjaomase liikmesriigi pädevad asutused koordineerima ühte gruppi kuuluvate reitinguagentuuride esitatud taotluste hindamist.
- (24) Tegevusloa taotluste jaoks on vaja luua ühine vastuvõtupunkt. CESR peab registreerimistaotlused vastu võtma ja teavitama sellest tulemuslikult kõikide liikmesriikide pädevaid asutusi. Samas peab tegevusloa taotlused riiklikul tasandil läbi vaatama asjaomane pädev asutus. Reitinguagentuuride tõhusaks käsitlemiseks peavad pädevad asutused CESRi raames looma tegevusvõrgustiku, mida toetaks tõhus infotehnoloogia infrastruktuur, ning asutama allkomitee, mis oleks spetsialiseerunud kõikides reitinguagentuuride hinnatavate varaklasside krediidireitingute valdkondades.
- (25) Komisjon asutas 2008. aasta novembris kõrgetasemelise töörühma, mis tegeleb finantsteenuste valdkonnas Euroopa järelevalve ülesehitusega, sealhulgas CESRi ülesanded.
- (26) Reitinguagentuuride järelevalvet peaks teostama päritoluliikmesriigi pädev asutus ning reitinguagentuuride grupi puhul CESRi koordineerimisel kõnealune asutus koostöös teiste asjaomaste liikmesriikide pädevate asutustega.
- (27) Selleks et kindlustada investorite ja tarbijate kõrgetasemeline kindlustunne ja tagada ühenduse finantsasutuste kasutatavate krediidireitingute pidev kontroll, peavad reitinguagentuurid, mille peakorterid asuvad väljaspool ühendust, asutama ühenduses tütaretevõtte, mille kaudu on võimalik nende tegevuse üle ühenduses tõhusat järelevalvet teostada.
- (28) Seega on asjakohane luua mehhanism, et tagada käesoleva määruse sätete tõhus täitmine. Liikmesriikide pädevad asutused peaksid saama kasutada meetmeid, mida on vaja tagamaks, et ühenduses kasutatavad reitingud antakse kooskõlas käesoleva määrusega. Kuna krediidireitingute andmise protsessi käigus tuleb säilitada reitinguagentuuri analüütiline sõltumatus, ei tohi pädevad asutused sekkuda krediidireitingute sisusse ega meetoditesse, mille abil reitinguagentuur krediidireitinguid määrab.
- (29) Järelevalve tõhususe huvides ja ülesannete dubleerimise vältimiseks peavad liikmesriikide pädevad asutused tegema koostööd.
- (30) Juhul kui päritoluliikmesriigi pädev asutus ei võta vajalikke meetmeid, et välistada reitinguagentuuripoolne eeskirjade eiramine, peaks teiste liikmesriikide pädevatel asutustel olema võimalik sekkuda ja võtta vajalikud meetmed.
- (31) Selleks et saavutada määruse ühtne jõustamine kogu siseturul, on vaja soodustada pädevate asutuste käsutuses olevate õiguste lähenemist.
- (32) CESR peaks tagama ühtsuse käesoleva määruse kohaldamisel. CESR peaks soodustama ja lihtsustama pädevate asutuste koostööd järelevalve vallas ning võtma endale igapäevases järelevalvetegevuses koordinaatori rolli. Seega peab CESR looma vahendamismehhanismi, mis soodustab pädevate asutuste ühtset lähenemist.

- (33) Liikmesriigid peavad kehtestama eeskirjad sanktsioonide kohta, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ja tagama vastavate meetmete rakendamise. Nimetatud meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (34) Igasugune teabevahetus ja teabe edastamine pädevate asutuste, muude ametivõimude, organite või isikute vahel peab olema kooskõlas isikuandmete edastamise eeskirjadega, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ning selliste andmete vaba liikumise kohta²⁹.
- (35) Rangem ja selgem õigusraamistik, mille kohaselt reitinguagentuurid tegutsevad, peaks samuti lihtsustama reitinguagentuuride suhtes tsiviilhagide esitamist vastavalt liikmesriikide kohaldatavale korrale.
- (36) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused³⁰.
- (37) Komisjonile tuleb eelkõige anda volitus muuta määruse I ja II lisa, millega kehtestatakse konkreetsed kriteeriumid reitinguagentuuri kohustustest kinnipidamise hindamiseks seoses sisemise korralduse, tegevuskorra, töötajate kohta käivate eeskirjade, krediidireitingute esitamise ja avalikustamisega. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivkomitee menetlusele.
- (38) Kuna kavandatava meetme eesmärki, nimelt kõrgetasemelise tarbijate ja investorite kaitse tagamist ühise raamistiku loomisega siseturul tegutsevatele finantsasutustele kasutamiseks mõeldud krediidireitingute kvaliteedile ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, võttes arvesse riiklike seaduste praegust puudulikkust ning tõsiasja, et suurem osa olemasolevatest reitinguagentuuridest on asutatud väljaspool ühendust, ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas EÜ asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

²⁹ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

³⁰ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS SISU, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Sisu

Käesolev määrusega kehtestatakse ühtne lähenemisviis, millega tagatakse, et ühenduses kasutatavad krediidireitingud on kõrge kvaliteediga, andes seeläbi panuse siseturu sujuvale toimimisele ning saavutades ühtlasi kõrgetasemelise tarbijate ja investorite kaitse. Selles kehtestatakse tingimused krediidireitingute andmiseks ja eeskirjad reitinguagentuuride töö korraldamiseks ja toimimiseks, et tagada praktikas nende sõltumatus ja huvide konflikti vältimine.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse krediidireitingute suhtes, mis on mõeldud kasutamiseks regulatiivsel või muul eesmärgil direktiivis 2006/48/EÜ määratletud krediidiasutustes, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2004/39/EÜ³¹ määratletud investeerimisühingutes ning kindlustusandjates, mille suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 73/239/EMÜ³², Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/83/EÜ³³ määratletud elukindlustusandjates, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/68/EÜ³⁴ määratletud edasikindlustusandjates, direktiivis [2009/XX/EÜ³⁵] määratletud eurofondides või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2003/41/EÜ³⁶ määratletud tööandjapensioni kogumisasutustes, ning mis on avalikult avalikustatud või mida levitatakse ainult tellijatele.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata erakrediidireitingute suhtes. Seda ei kohaldata krediidireitingute suhtes, mida annavad avalikud asutused, kelle krediidireitinguid ei ole avalikult avaldatud, ja mille eest hinnatav ettevõtte ei ole maksnud.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kohaldatakse järgmisi mõisteid:

³¹ ELT L 145, 30.4.2004, lk 1.
³² EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3.
³³ EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1.
³⁴ ELT L 323, 9.12.2005, lk 1.
³⁵ [Ümbersõnastamine]
³⁶ ELT L 235, 23.9.2003, lk 10.

- a) „krediidireiting” – arvamus seoses ettevõtte krediidivõime, krediidikohustuse, võlainstrumendi või võlasarnase finantsinstrumendi või taoliste võlasuhete emitendiga, mis on esitatud kindlaksmääratud reitingukategooriate järjestamise süsteemi abil;
 - b) „reitinguagentuur” – juriidiline isik, kelle pidev ja peamine ülesanne on krediidireitingute andmine;
 - c) „päritoluliikmesriik” – liikmesriik, kus on reitinguagentuuri registrijärgne asukoht;
 - d) „analüütik” – isik, kes koostab krediidireitingute andmiseks vajalikke analüüse;
 - e) „hinnatav ettevõtte” – juriidiline isik, kelle krediidivõimet otseselt või kaudselt krediidireitinguga hinnatakse olenemata sellest, kas ettevõtte on sellise krediidireitingu tellinud või mitte või krediidireitingu koostamiseks teavet andnud;
 - f) „reitingukategooria” – reitingu sümbol, mida kasutatakse iga krediidireitinguklassi erinevate krediidireitingute tuvastamiseks, et eristada hinnatavate erinevat tüüpi ettevõtete, emitentide ja finantsinstrumentide erinevaid riskinäitajaid;
 - g) „seotud kolmas osapool” – algataja, korraldaja, rahastaja, teenindaja või mõni teine osapool, kes suhtleb hinnatava ettevõtte nimel reitinguagentuuriga, sealhulgas kõik isikud, kes on otseselt või kaudselt seotud nimetatud ettevõtte kontrollimisega;
 - h) „kontroll” – nõukogu direktiivi 83/349/EMÜ³⁷ artiklis 1 sätestatud suhe emaettevõtte ja tütarettevõtte vahel või sarnane suhe füüsilise või juriidilise isiku ja ettevõtte vahel;
 - i) „finantsinstrumendid” – direktiivi 2004/39/EÜ I lisa C jaos loetletud instrumendid;
 - j) „struktureeritud finantsinstrument” – instrument, mis tekib direktiivi 2006/48/EÜ artikli 4 lõikes 36 osutatud väärtpaberistamise tehingu või skeemi tulemusel;
 - k) „reitinguagentuuride grupp” – ettevõtete grupp, mis koosneb emaettevõttest ja selle tütarettevõtetest direktiivi 83/349/EMÜ³⁸ artiklite 1 ja 2 tähenduses või ettevõtetest, mis on omavahel seotud ärisuhtega direktiivi 83/349/EMÜ artikli 12 lõike 1 tähenduses ja mille pidev ja peamine töö on krediidireitingute andmine.
2. Lõike 1 punkti a kohaldamisel ei loeta krediidireitinguid soovitusteks komisjoni direktiivi 2003/125/EÜ³⁹ artikli 1 lõike 3 tähenduses.

³⁷ EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1.

³⁸ EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1.

³⁹ ELT L 339, 24.12.2003, lk 73.

Artikkel 4

Krediidireitingute kasutamine

Artiklis 2 loetletud krediidasutused, investeerimisühingud, kindlustus- ja edasikindlustusandjad, eurofondid ja tööandjapensioni kogumisasutused võivad regulatiivsetel eesmärkidel kasutada ainult ühenduses asutatud ja käesoleva määruse kohaselt tegevusloa saanud reitinguagentuuride antud krediidireitinguid.

Direktiivi 2004/39/EÜ artiklis 1 osutatud investeerimisühingud ja krediidasutused peaksid seoses finantsinstrumentidega, millel on reiting, täitma klienti antud korraldusi üksnes juhul, kui reitingu on andnud agentuur, kes on tunnustatud käesoleva määruse kohaselt.

II JAOTIS

KREDIIDIREITINGUTE ANDMINE

Artikkel 5

Sõltumatus ja huvide konflikti vältimine

1. Reitinguagentuur peab tagama, et krediidireitingu andmist ei mõjuta ükski krediidireitingut andvasse reitinguagentuuri, selle juhatusse, töötajatesse või selle kontrolliga otseselt või kaudselt seotud isikutesse puutuv, olemasolev või potentsiaalne huvide konflikt või ärisuhe.
2. Selleks et tagada lõike 1 täitmine, peab reitinguagentuur täitma I lisa A ja B jaos kehtestatud nõudeid.

Artikkel 6

Töötajad

1. Reitinguagentuur peab tagama, et krediidireitingute andmisega otseselt seotud töötajatel on asjakohased teadmised ja kogemused neile määratud ülesannete täitmiseks.
2. Reitinguagentuur peab tagama, et krediidireitingute andmisega otseselt seotud töötajatel ei oleks lubatud algetada palga või tasustamisega seotud läbirääkimisi ega osaleda taolistel läbirääkimistel ühegi hinnatava ettevõtte, seotud kolmanda osapoole või isikuga, kes on otseselt või kaudselt hinnatava ettevõttega seotud kontrollimise kaudu.
3. Reitinguagentuur peab tagama, et krediidireitingute andmisega otseselt seotud töötajad täidavad I lisa C jaos kehtestatud nõudeid.
4. Reitinguagentuur peab tagama, et krediidireitinguid kinnitavad analüütikud ja isikud ei oleks nelja aasta jooksul seotud krediidireitingu andmisega samale hinnatavale ettevõttele või sellega seotud kolmandatele osapooltele. Sellel eesmärgil kehtestab asutus selliste analüütikute ja isikute ringlusmehhanismi.

Ajavahemik, mille möödumisel võivad krediidireitinguid kinnitavad analüütikud ja isikud esimeses punktis osutatud hinnatavale ettevõttele või seotud kolmandatele osapooltele krediidireitinguteenust pakkuda, ei tohi olla lühem kui kaks aastat.

5. Lõiget 4 ei kohaldata reitinguagentuuride suhtes, kus töötab alla 50 töötaja ja kus on võetud meetmed, et tagada analüütikute objektiivsus suhetes hinnatava ettevõtte või seotud kolmandate osapooltega.
6. Krediidireitinguid kinnitavate analüütikute ja isikute tasustamine ja soorituse hindamine ei tohi sõltuda tulust, mida reitinguagentuur saab hinnatavatelt ettevõtetelt või seotud kolmandatelt osapooltelt, millele krediidireitinguid kinnitav analüütik või isik teenuseid osutab.

Artikkel 7

Reitingu andmise meetodid

1. Reitinguagentuur avaldab avalikult reitingute andmise protsessis kasutatavad meetodid, mudelid ja põhilised hindamiseeldused.
2. Reitinguagentuur peab tagama, et tema koostatud ja levitatud krediidireitingud põhinevad kogu asutusele kättesaadaval teabel, mis puutub asutuse reitingu andmise meetoditesse. Agentuur võtab kõik vajalikud meetmed, et krediidireitingute koostamiseks kasutatav teave oleks piisavalt kvaliteetne ja pärineks usaldusväärsest allikast.
3. Kui reitinguagentuur kasutab olemasolevat krediidireitingut või mõne teise reitinguagentuuri koostatud reitinguid seoses alusvara või struktureeritud finantsinstrumentidega, ei tohi ta keelduda krediidireitingu andmisest ettevõtte või finantsinstrumendi kohta selle tõttu, et osa ettevõttest või finantsinstrumendist on saanud varasema hinnangu teiselt reitinguagentuurilt.

Reitinguagentuur säilitab andmed kõikide juhtude kohta, kus asutus on krediidireitingu andmise käigus alandanud teise reitinguagentuuri koostatud reitinguid seoses alusvara või struktureeritud finantsinstrumentidega, tuues ära ka sellise alandamise põhjuse.

4. Reitinguagentuur jälgib krediidireitinguid ja vaatab need vajadusel läbi. Reitinguagentuur kehtestab sisekorra, et jälgida makromajanduslike ja finantsturgude tingimustes toimunud muutuste mõju krediidireitingutele.
5. Kui reitingu andmise meetodeid, mudeleid või põhilisi reitingueeldusi muudetakse, peab reitinguagentuur:
 - a) viivitamatult ja samade suhtluskanalite kaudu, mida kasutati asjaomaste krediidireitingute levitamiseks, avaldama krediidireitingute tõenäolise ulatuse, mida muudatus mõjutab;
 - b) krediidireitingud, mida muudatus mõjutab, vaatama esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui kuue kuu jooksul pärast muudatuse toimumist, läbi ning võtma kõnealused reitingud vahepealsel perioodil jälgimise alla;

- c) hindama ümber kõik nimetatud meetoditel, mudelitel või eeldustel põhinevad krediidireitingud.

Artikkel 8

Krediidireitingute avaldamine ja esitamine

1. Reitinguagentuur avaldab kõik krediidireitingud ja kõik otsused krediidireitingute andmine lõpetada mittevalikuliselt ja õigeaegselt.

Esimest punkti ei kohaldata krediidireitingute suhtes, mida levitatakse ainult tellijatele.

2. Krediidireitingud esitatakse I lisa D jaos kehtestatud nõuete kohaselt.
3. Kui reitinguagentuur annab reitingu struktureeritud finantsinstrumendile, peab ta tagama ühe järgnevast:
- a) krediidireitingukategooriad, mida kohaldatakse struktureeritud finantsinstrumentidele, peavad olema selgelt eristatud reitingukategooriatest, mida kasutatakse teist liiki hinnatavatele ettevõtetele või finantsinstrumentidele hinnangu andmiseks;
 - b) avaldama aruande, milles on täpselt kirjeldatud krediidireitingu määramise meetodid ja selgitatud, kuidas see erineb reitingute määramisest kõikidele teistele hinnatavatele ettevõtetele või finantsinstrumentidele ning kuidas struktureeritud finantsinstrumendiga seonduvad krediidiriskinäitajad erinevad kõikide teiste hinnatavate ettevõtete või finantsinstrumentidega seonduvatest riskidest.

4. Reitinguagentuur avaldab põhimõtted ja menetlused seoses soovimatute krediidireitingutega.

5. Kui reitinguagentuur annab soovimatu krediidireitingu, peab krediidireitingus olema kirjas, et hinnatav ettevõtte või seotud kolmas osapool ei osalenud krediidireitingu andmise protsessis ja et reitinguagentuuril puudus juurdepääs hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmanda osapoole raamatupidamisele ja teistele asjaomastele sisedokumentidele.

Soovimatud krediidireitingud märgistatakse erineva krediidireitingukategooriaga.

Artikkel 9

Üldised ja perioodilised avaldused

1. Reitinguagentuur avaldab täielikult ja avalikult ning ajakohastab viivitamatult teabe I lisa E jao I osas sätestatud asjaolude kohta.

2. Reitinguagentuurid tagavad CESRI loodud keskandmekogus juurdepääsu varasematele tegevusandmetele ning teabele varasemate krediidireitingualaste tegevuste kohta. Andmekogu on avalik.
3. Reitinguagentuur tagab päritoluliikmesriigi pädevale asutusele igal aastal juurdepääsu teabele I lisa E jao II osa punktis 2 sätestatud asjaolude kohta. Päritoluliikmesriigi pädevad asutused ei tohi seda teavet avaldada.

Artikkel 10

Läbipaistvusaruanne

Reitinguagentuur avaldab kord aastas läbipaistvusaruande, mis sisaldab teavet I lisa E jao III osas sätestatud asjaolude kohta. Reitinguagentuur avaldab aastaaruande hiljemalt kolm kuud pärast iga majandusaasta lõppu ning tagab, et see on asutuse veebisaidil kättesaadav vähemalt viis aastat.

Artikkel 11

Avaldamistasud

Reitinguagentuur ei tohi artiklite 7–10 kohaselt antava teabe eest küsida tasu.

III JAOTIS KREDIIDIREITINGUTE ANDMISE JÄRELEVALVE

I PEATÜKK TEGEVUSLOA ANDMINE

Artikkel 12

Kohustus omada tegevusluba

1. Reitinguagentuur võib taotleda tegevusluba selleks, et tagada, et tema krediidireitinguid saavad regulatiivseteks eesmärkideks kasutada artiklis 2 nimetatud krediidasutused, investeerimisühingud, kindlustus- ja edasikindlustusandjad, eurofondid ja tööandjapensioni kogumisasutused eeldusel, et tegemist on ühenduses asutatud juriidilise isikuga.
2. Tegevusluba kehtib kogu ühenduse territooriumil pärast avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* vastavalt artikli 15 lõikele 3.
3. Tegevusloa saanud reitinguagentuur peab igal ajal täitma tegevusloa taotlemise ajal esitatud tingimusi.

Reitinguagentuurid teavitavad päritoluliikmesriigi pädevat asutust kõikidest olulistest muutustest tegevusloa esmase taotlemise korral esitatud tingimustes.

4. Päritoluliikmesriigi pädev asutus annab tegevusloa reitinguagentuurile, kui see täidab kõiki käesolevas määruses krediidireitingute andmise suhtes kehtestatud tingimusi.
5. Pädevad asutused ei tohi esitada tegevusloa saamiseks lisanõudeid, mida ei ole käesolevas määruses sätestatud.

Artikkel 13

Tegevusloa taotlemine

1. Reitinguagentuur esitab tegevusloa taotluse CESRile. Taotlus peab sisaldama teavet II lisas sätestatud asjaolude kohta.
2. Tegevusloa taotluse võib esitada ka reitinguagentuuride grupp. Sellisel juhul volitavad grupi liikmed ühte rühma liiget esitama CESRile taotluse kogu grupi nimel. Volitatud reitinguagentuur esitab iga grupi liikme kohta teabe II lisas sätestatud asjaolude kohta.
3. CESR peab 10 päeva jooksul taotluse saamisest edastama taotluse päritoluliikmesriigi pädevale asutusele ning teavitama sellest teiste liikmesriikide pädevaid asutusi.

Artikkel 14

Pädevate asutuste poolne taotluse läbivaatamine

1. 10 päeva jooksul registreerimistaotluse saamisest peab päritoluliikmesriigi pädev asutus kontrollima, kas taotlus on täielik.

Juhul kui taotlus ei ole täielik, kehtestab päritoluliikmesriigi pädev asutus tähtaja, mille jooksul peab reitinguagentuur esitama lisateavet.
2. Täieliku taotluse saamisel edastab päritoluliikmesriigi pädev asutus taotluse teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja CESRile.
3. Juhul kui registreerimistaotluse esitab reitinguagentuuride grupp, peavad asjaomaste päritoluliikmesriikide pädevad asutused tegema tegevusloa andmisel tihedat koostööd. Nad valivad endi hulgast korraldaja, võttes arvesse järgmisi kriteeriume:
 - a) asukoht, kus reitinguagentuuride grupp viib läbi või kavatses läbi viia olulisema osa krediidireitingualasest tegevusest ühenduses piires;
 - b) koht, kus reitinguagentuuride grupp saab või eelduste kohaselt saab suurema osa grupi sissetulekust.
4. Korraldaja koordineerib reitinguagentuuride grupi esitatud taotluse läbivaatamist ja tagab, et kogu taotluse läbivaatamiseks vajalik teave on jagatud kõikidele pädevatele asutustele.

5. Reitinguagentuuri esitatud tegevusloa taotluse korral vaatab päritoluliikmesriigi pädev asutus taotluse läbi ja koostab arvamuse, kas anda agentuurile tegevusluba või keelduda sellest.

Reitinguagentuuride grupi esitatud tegevusloa taotluse korral vaatavad asjaomaste päritoluliikmesriikide pädevad asutused selle koos läbi ja lepivad kokku, kas anda grupile tegevusluba või keelduda sellest.

Artikkel 15

Otsus reitinguagentuurile tegevusloa andmise kohta

1. 40 päeva jooksul täieliku taotluse saamisest ja enne tegevusloa andmist peab päritoluliikmesriigi pädev asutus edastama CESRile kavandatava põhjendatud otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta. Reitinguagentuuride grupi esitatud taotluse korral teatab korraldaja CESRile ühise hindamise tulemuse.

15 päeva jooksul vastava teatise saamisest väljendab CESR oma seisukoha seoses taotlusega. CESR võib paluda asjaomase päritoluliikmesriigi pädeval asutusel eelneva arvamuse tegevusloa andmise otsuse kohta uuesti läbi vaadata juhul, kui CESR leiab, et II jaotises sätestatud tegevusloa andmise tingimused ei ole täidetud, või vaadata eelneva arvamuse tegevusloa andmisest keeldumise otsuse kohta uuesti läbi juhul, kui CESR leiab, et käesolevas määrusest sätestatud tegevusloa saamise tingimused on täidetud.

2. Päritoluliikmesriigi pädev asutus langetab otsuse 15 päeva jooksul pärast CESRilt arvamuse saamist. Kui päritoluliikmesriigi pädeva asutuse arvamus erineb CESRi arvamusest, põhjendab ta oma otsust. Juhul kui arvamust ei esitata, langetab päritoluliikmesriigi pädev asutus otsuse 30 päeva jooksul pärast lõikes 1 nimetatud tegevusloa andmise otsuse eelnõu edastamist CESRile. Kui tegemist on reitinguagentuuride grupiga, langetab iga päritoluliikmesriigi pädev asutus otsuse artikli 14 lõikes 5 viidatud ühise hindamise tulemuse alusel.

10 päeva jooksul pärast tegevusloa andmise või sellest keeldumise otsuse langetamist teavitatakse asjaomaseid reitinguagentuure, kas neile anti tegevusluba või mitte. Kui päritoluliikmesriigi pädev asutus keeldub reitinguagentuurile tegevusloa andmisest, peab ta oma otsuses esitama asjaomasele reitinguagentuurile tegevusloa andmisest keeldumise põhjused.

3. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab antud tegevuslubadest Euroopa Komisjoni, CESRi ja teisi pädevaid asutusi.

Euroopa Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* käesoleva määruse kohaselt tegevusloa saanud reitinguagentuuride ajakohastatud loetelu 30 päeva jooksul pärast vastava teate saamist päritoluliikmesriigi pädevalt asutuselt.

Artikkel 16

Tegevusloa registreerimise tasu

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib reitinguagentuuridelt võtta tegevusloa taotlemisel tasu. See on proportsionaalne menetluse maksumusega vastavas liikmesriigis.

Artikkel 17

Tegevusloa tühistamine

1. Päritoluliikmesriigi pädev asutus tühistab reitinguagentuuri tegevusloa, kui reitinguagentuur
 - a) tegevusloast selgesõnaliselt loobub või ei ole eelneva kuue kuu jooksul krediidireitinguid andnud;
 - b) on tegevusloa saanud tänu valeandmete esitamisele või muul moel ebaseaduslikult;
 - c) ei täida enam tingimusi, mille alusel ta tegevusloa sai;
 - d) on rikkunud käesoleva määruse sätteid, mis reguleerivad reitinguagentuuride tegutsemise tingimusi.
2. Gruppi kuuluvate reitinguagentuuride päritoluliikmesriikide pädevad asutused peavad tegema tihedat koostööd. Nad viivad läbi ühise hindamise, mida koordineerib korraldaja. Nad peavad tegevusloa tühistamise vajaduses jõudma kokkuleppele. Iga päritoluliikmesriigi pädev asutus langetab oma otsuse selle kokkuleppe alusel.
3. CESR või pädev asutus teisest liikmesriigist, kus asjaomase reitinguagentuuri antud krediidireitinguid kasutatakse, võib paluda päritoluliikmesriigi pädeval asutusel uurida, kas tegevusloa tühistamise tingimused on täidetud. Juhul kui päritoluliikmesriigi pädev asutus otsustab asjaomase reitinguagentuuri tegevusluba mitte tühistada, põhjendab ta oma arvamust.
4. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teavitab Euroopa Komisjoni, CESRi ja teisi pädevaid asutusi tegevusloa tühistamisest, mis jõustub koheselt kogu ühenduses.

Euroopa Komisjon avaldab *Euroopa Liidu Teatajas* käesoleva määruse kohaselt tegevusloast ilma jäänud reitinguagentuuride ajakohastatud loetelu 30 päeva jooksul pärast vastava teate saamist päritoluliikmesriigi pädevalt asutuselt.

II PEATÜKK

CESR JA PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 18

Euroopa väärtpaberituru reguleerijate komitee

1. CESR annab pädevatele asutustele nõu käesolevas määruses sätestatud juhtudel. Pädevad asutused peavad enne käesoleva määruse alusel lõpliku otsuse langetamist võtma taolisi nõuandeid arvesse.
2. *[Ühe aasta jooksul käesoleva määruse jõustumisest]* annab CESR juhised
 - a) tegevusloa registreerimisprotsessi ja koordineerimiskorra kohta pädevate asutuste vahel ja CESRiga;
 - b) pädevate asutuste täitepraktikate ja -tegevuste kohta;
 - c) ühiste standardite kohta seoses teabega, mida reitinguagentuurid peavad avaldama vastavalt artikli 9 lõikele 2 ning I lisa E jao II osa punktile 1.
3. CESR avaldab *[ühe aasta jooksul käesoleva määruse jõustumisest]* ja seejärel igal aastal aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta.
4. CESR teeb vajadusel koostööd komisjoni otsusega 2004/5/EÜ⁴⁰ asutatud Euroopa pangandusinspektorite komiteega ja komisjoni otsusega 2004/6/EÜ⁴¹ asutatud Euroopa kindlustus- ja ametipensioniiinspektorite komiteega.

Artikkel 19

Pädevad asutused

1. Iga liikmesriik määrab käesoleva määruse täitmiseks pädeva asutuse.
2. Pädevatel asutustel peab olema käesoleva määruse rakendamiseks piisavalt töötajaid.

Artikkel 20

Pädevate asutuste volitused

1. Käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmisel ei tohi liikmesriikide pädevad asutused mõjutada krediidireitingute sisu.

⁴⁰ ELT L 3, 7.1.2004, lk 28.

⁴¹ ELT L 3, 7.1.2004, lk 30.

2. Oma kohustuste täitmiseks on pädevatel asutustel kõik oma ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisvolitused. Nad kasutavad oma volitusi:
 - a) otseselt;
 - b) koostöös teiste ametivõimudega; või
 - c) vastava avalduse esitamisel pädevatele õigusasutustele.
3. Liikmesriikide pädevatel asutustel on järgmised volitused:
 - a) ligipääs kõikidele mis tahes kujul dokumentidele ja õigus nendest koopiaid saada või teha;
 - b) õigus nõuda kõikidelt isikutelt teavet ja vajadusel isik teabe saamiseks välja kutsuda ja teda küsitleda;
 - c) õigus viia kohapeal läbi etteteatatud või etteteatamata kontrollid;
 - d) õigus nõuda andmeid telefonisuhtluse ja andmeedastuse kohta.

Artikkel 21

Järelevalvemeetmed

1. Päritoluliikmesriikide pädevatel asutustel on õigus võtta järgnevaid meetmeid:
 - a) vastavalt artiklile 17 tegevusluba tühistada;
 - b) keelata ajutiselt krediidireitingute andmine kogu ühenduses;
 - c) peatada krediidireitingute kasutamine kogu ühenduses;
 - d) võtta asjakohased meetmed, et tagada, et reitinguagentuurid täidavad seadustest tulenevaid nõudeid;
 - e) väljastada avalikke teadaandeid, kui reitinguagentuur rikub käesolevas määruses sätestatud kohustusi;
 - f) pöörduda kriminaalvastutusele võtmiseks pädevate jurisdiktsioonide poole.
2. Pädevad asutused ei kasuta lõikes 1 ja artiklis 22 sätestatud volitusi enne, kui nad on CESRile edastanud põhjendatud otsuse eelnõu. 15 päeva jooksul vastava teatise saamisest väljendab CESR oma seisukohta seoses otsuse eelnõuga.

Esimest lõiku ei kohaldata kiireloomulistel juhtudel, nimelt olukorras, mis ohustab finantsturgude korrapärase toimimist. Sellisel juhul teatab pädev asutus CESRile viivitamatult tehtud otsusest.

Artikkel 22

Teiste pädevate asutuste kui päritoluliikmesriigi pädeva asutuse võetud meetmed

Kui liikmesriigi pädeval asutusel on alust uskuda, et tema territooriumil tegutsev registreeritud tegevusloaga reitinguagentuur rikub käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, teavitab ta sellest päritoluliikmesriigi pädevat asutust.

Kui pärast asjaomaste pädevate asutuste arutelu päritoluliikmesriigi pädev asutus keeldub tegutsemast või ei ole võimeline tõhusaid meetmeid võtma või kui hoolimata päritoluliikmesriigi pädeva asutuse võetud meetmetest osutuvad taolised meetmed ebapiisavaks, et kaitsta asjaomase liikmesriigi investorite huve või turgude korrapärasest toimimist, võib selle liikmesriigi pädev asutus pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist võtta kõik vajalikud meetmed, välja arvatud artikli 21 lõike 1 punktides a, b ja c nimetatud meetmed. Enne kõnealuste meetmete võtmist peab nõu pidama CESRiga.

III PEATÜKK

KOOSTÖÖ PÄDEVATE ASUTUSTE VAHEL

Artikkel 23

Koostöökohustus

Liikmesriikide pädevad asutused peavad tegema koostööd, kui see on vajalik käesoleva määruse täitmiseks, sealhulgas juhtudel, kui uuritav käitumine ei kujuta endast ühegi asjaomases liikmesriigis kehtiva seaduse rikkumist.

Artikkel 24

Koostöö kohapeal läbiviidavate kontrollide või uurimiste taotlemise korral

1. Ühe liikmesriigi pädev asutus võib seoses kohapeal läbiviidavate kontrollide või uurimistega paluda abi teise liikmesriigi pädevalt asutuselt.

Pädev asutus teavitab esimeses lõigus viidatud soovist CESRi. Piiriülese mõjuga kontrolli või uurimise korral võib CESR võtta enda ülesandeks kontrolli või uurimise koordineerimise.

2. Kui pädev asutus saab teise liikmesriigi pädevalt asutuselt taotluse viia läbi kohapealne kontroll või uurimine, peab ta kasutama ühte järgmistest võimalustest:

- a) viima kohapealse kontrolli või uurimise ise läbi;
- b) lubama soovi esitanud pädeval asutusel kohapealses kontrollis või uurimises osaleda;
- c) lubama soovi esitanud pädeval asutusel ise kohapealne kontroll või uurimine läbi viia;
- d) määrama audiitorid või eksperdid kohapealset kontrolli või uurimist läbi viima;

- e) jagama teatavaid järelevalvetegevusi teiste pädevate asutustega.

Artikkel 25

Pädevate asutuste koostöö reitinguagentuuride grupi korral

1. Artikli 14 lõikes 3 viidatud reitinguagentuuride grupi korral peavad asjaomaste päritoluliikmesriikide pädevad asutused enne käesoleva määruse kohaselt meetmete võtmist üksteisega nõu pidama.
2. Artikli 14 lõikes 3 nimetatud korraldaja kavandab ja koordineerib asjaomaste päritoluliikmesriikide pädevate asutuste tegevust.
3. Korraldaja ja asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused panevad paika koordineerimiskorra seoses järgmiste küsimustega:
 - a) pädevate asutuste vahel vahetatav teave;
 - b) juhud, mille korral pädevad asutused peavad üksteisega nõu pidama;
 - c) juhud, mille korral pädevad asutused delegeerivad järelevalveülesanded vastavalt artiklile 24.

Artikkel 26

Ülesannete delegeerimine pädevate asutuste vahel

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võib delegeerida ükskõik millised ülesanded teise liikmesriigi pädevale asutusele vastavalt antud asutusega sõlmitud kokkuleppele. Ülesannete delegeerimine ei mõjuta nimetatud pädeva asutuse vastutust.

Artikkel 27

Vahendamine

1. CESR määrab kindlaks vahendamismehhanismi, mis aitab asjaomastel pädevatel asutustel jõuda ühisele seisukohale.
2. Liikmesriikide pädevate asutuste lahkarvamuse korral seoses käesolevast määrusest tuleneva hinnangu või meetmega, pöörduvad pädevad asutused vahendustegevuseks CESRi poole. Pädevad asutused arvestavad CESRi arvamusega.

Artikkel 28

Ametisaladus

1. Ametisaladuse kohustust kohaldatakse kõikide isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud pädeva asutuse heaks või mõne teise asutuse või isiku heaks, kellele pädev asutus on ülesandeid delegeerinud, sealhulgas pädeva asutuse heaks lepingu alusel

töötavate audiitorite ja ekspertide suhtes. Ametisladuse alla kuuluvat teavet ei tohi avaldada ühelegi teisele isikule ega asutusele, välja arvatud juhul, kui avaldamise kohustus tuleneb kohtumenetlusest.

2. Kogu käesoleva määruse kohaselt pädevate asutuste vahel vahetatav teave loetakse konfidentsiaalseks, välja arvatud juhul, kui pädev asutus väljendab teavet edastades, et seda võib avaldada, või kui avaldamise kohustus tuleneb kohtumenetlusest.

IV PEATÜKK

KOOSTÖÖ KOLMANDATE RIIKIDEGA

Artikkel 29

Teabevahetuse kokkulepe

Pädevad asutused võivad sõlmida koostöölepinguid teabevahetuse kohta kolmandate riikide pädevate asutustega ainult juhul, kui avaldatavale teabele kohaldatakse ametisladuse garantiisid, mis on vähemalt samaväärsed artiklis 28 sätestatuga. Selline teabevahetus peab olema vajalik kõnealuste pädevate asutuste ülesannete täitmiseks.

Seoses isikuandmete avaldamisega kolmandale riigile kohaldavad liikmesriigid direktiivi 95/46/EÜ.

Artikkel 30

Teabe avaldamine

Liikmesriigi pädev asutus võib avaldada teise liikmesriigi pädevalt asutuselt või kolmandate riikide pädevatelt asutustelt saadud teavet ainult juhul, kui asjaomase liikmesriigi pädev asutus on saanud selleks selgesõnalise nõusoleku teabe edastanud pädevalt asutuselt ja kui teave avaldatakse ainult sellel eesmärgil, milleks taoline pädev asutus andis nõusoleku.

IV JAOTIS

KARISTUSED, KOMITEEMENETLUS, ARUANDLUS, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

I PEATÜKK

Karistused, komiteemenetlus ja aruandlus

Artikkel 31

Karistused

Liikmesriigid peavad kehtestama eeskirjad karistuste kohta, mida rakendatakse käesoleva määruse sätete rikkumise korral, ja võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada eeskirjade rakendamine. Karistused hõlmavad vähemalt juhtusid, mis on tingitud ametialasest

rikkumisest või ebapiisavast hoolikusest. Sätestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Liikmesriigid teatavad sellised sätted komisjonile hiljemalt [*kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*] ja teatavad viivitamatult komisjonile kõikidest järgnevatest sätetes tehtud muudatustest.

Artikkel 32

Lisade muudatused

Komisjon võib lisasid muuta, et võtta arvesse arenguid finantsturgudel, eriti seoses uute finantsinstrumentidega ja järelevalvetoimingute lähenemisega.

Sellised käesoleva määruse vähemoluliste sätete muutmiseks loodud meetmed võetakse vastavalt artikli 33 lõikes 2 nimetatud kontrolliga regulatiivkomitee menetlusele.

Artikkel 33

Komiteemenetlus

1. Komisjoni aitab komisjoni otsusega 2001/528/EÜ⁴² loodud Euroopa väärtpapierikomitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 34

Aruanne

[*Kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist*] hindab komisjon käesoleva määruse kohaldamist, sealhulgas krediidireitingute usaldamist ühenduses ning hinnatava äriühingu poolt reitinguagentuurile makstud tasude asjakohasust („emitent maksab” mudel), ja esitab Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule sellekohase aruande.

II PEATÜKK

Ülemineku- ja lõppsätted

⁴² EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45.

Artikkel 35

Üleminekusäte

Enne [käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] ühenduses tegutsevad reitinguagentuurid võtavad kõik vajalikud meetmed käesoleva määruse täitmiseks ja esitavad tegevusloa registreerimise taotluse [kuus kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Kui tegevusloa andmisest keeldutakse, peavad esimeses lõigus nimetatud reitinguagentuurid krediidireitingute andmise lõpetama.

Artikkel 36

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [lisada täpne kuupäev; kuus kuud pärast jõustumist].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

ILISA

SÕLTUMATUS JA HUVIDE KONFLIKTI VÄLTIMINE

A jagu

Organisatsioonilised nõuded

1. Reitinguagentuuril on haldus- või järelevalvenõukogu, kes vastutab, et tagatakse
 - a) reitingu andmise protsessi sõltumatus;
 - b) huvide konflikti nõuetekohane tuvastamine, haldamine ja avalikustamine;
 - c) reitinguagentuuri vastavus käesoleva määruse muudele nõuetele.
2. Reitinguagentuuri töö korraldamisel tuleb tagada, et ettevõtte ärihuvid ei kahjusta reitingu andmise protsessi sõltumatust ja täpsust.

Komisjoni direktiivi 2006/73/EÜ⁴³ artikli 2 lõikes 9 määratletud reitinguagentuuri tippjuhtkonnal on hea maine, piisavad oskused ja kogemused ning see tagab reitinguagentuuri usaldusväärse ja kindla juhtimise.

Reitinguagentuuri haldus- või järelevalvenõukogus on vähemalt kolm sõltumatut liiget, kes ei kuulu juhtkonda. Haldus- või järelevalvenõukogu sõltumatute liikmete tasustamine ei ole seotud reitinguagentuuri majandustulemustega ning tasu korraldatakse nii, et on tagatud nende otsuste sõltumatus. Haldus- või järelevalvenõukogu liikmete teenistusaeg on eelnevalt kokkulepitud kindlaksmääratud periood, mis ei ületa viit aastat ja mida ei ole võimalik pikendada. Sõltumatu liige vabastatakse haldus- või järelevalvenõukogust üksnes rikkumise või ametialase ebapädevusega.

Enamikul haldus- või järelevalvenõukogu liikmetest, sealhulgas kõigil sõltumatutel liikmetel, on finantsteenuste valdkonnas piisav kogemus. Vähemalt ühel sõltumatul liikmel peaksid olema põhjalikud teadmised ja kõrgetasemelised kogemused struktureeritud laenude ja kapitali väärtpaberistamisturgude alal.

Lisaks üldisele vastutusele on haldus- või järelevalvenõukogu sõltumatutel liikmetel konkreetne ülesanne jälgida krediidireitingu poliitika arengut, reitinguagentuuri kvaliteedi sisekontrollisüsteemi tõhusust krediidireitingu andmise protsessis, et tagada huvide konfliktide puudumine, ning vastavust ja juhtimisprotsesse, sealhulgas käesoleva jao punktis 7 osutatud järelevalvesüsteemi ülevaatamise tõhususust. Sõltumatute liikmete arvamusi neis küsimustes tutvustatakse juhatuses korrapäraselt ja need tehakse nõude korral kättesaadavaks pädevatele asutustele.

3. Reitinguagentuur koostab tegevuspõhimõtted ja menetlused, mis tagavad vastavuse käesoleva määrusega.

⁴³ ELT L 241, 2.9.2006, lk 26.

4. Reitinguagentuuril on usaldusväärne juhtimis- ja raamatupidamise kord, sisekontrollimehhanismid, tõhusad riskianalüüsi menetlused ja infotöötlussüsteemide kontrolli- ja järelevalvekord.
5. Reitinguagentuur kehtestab organisatsioonilise ja halduskorra, et tuvastada, ennetada ja juhtida huvide konflikte, millele on osutatud B jao punktis 1. Asutus peab registreerima kõik olulised ohud oma sõltumatusele ja krediidireitingu andmise protsessiga seotud töötajate sõltumatusele ning ohtude leevendamiseks kohaldatud kaitsemeetmed.
6. Reitinguagentuur kasutab asjakohaseid süsteeme, et tagada oma krediidireitingu andmise jätkuvus ja korrapärasus.
7. Reitinguagentuur kehtestab järelevalve, mille raames vaadatakse korrapäraselt läbi meetodid, mudelid, olulised muutused kasutatavates meetodites ja mudelites ning meetodite ja mudelite asjakohasus uute finantsinstrumentide hindamisel.

Järelevalve peab olema sõltumatu ärivaldkondadest, mis vastutavad krediidireitingu andmise eest, ja sellest tuleb aru anda käesoleva jao punktis 2 osutatud haldus- või järelevalvenõukogule.
8. Reitinguagentuur jälgib ja hindab oma süsteemide piisavust ja tõhusust, sisekontrollimehhanisme ja vastavalt käesolevale määrusele kehtestatud korda ning võtab asjakohased meetmed igasuguste puuduste käsitlemiseks.

B jagu

Tegevusnõuded

1. Reitinguagentuur tuvastab ja kõrvaldab või vajaduse korral juhib ja avalikustab igasuguse tegeliku või võimaliku huvide konflikti, mis võib mõjutada analüüsi ja krediidireitingu andmises osalevate analüütikute ning krediidireitinguid heaks kiitvate isikute otsuseid.
2. Reitinguagentuur avaldab avalikult hinnatavate ettevõtete või asjakohaste kolmandate osapoolte nimed, kellelt ta saab üle 5 % oma aastatulust.
3. Reitinguagentuur ei anna krediidireitingut või tühistab olemasoleva krediidireitingu järgmistel juhtudel:
 - a) reitinguagentuuril, krediidireitingu määramisel osalenud analüütikul või krediidireitingu heaks kiitnud isikul on otseselt või kaudselt hinnatava ettevõtte või igasuguse seotud kolmanda osapoole finantsinstrumente või mingisuguseid muid otseseid või kaudseid omandiõigusi selles ettevõttes või osapoole juures;
 - b) krediidireiting antakse hinnatavale ettevõttele või mis tahes seotud kolmandale osapoolele, kes otseselt või kaudselt on seotud reitinguagentuuri kontrollimisega;
 - c) krediidireitingu määramisel osalenud analüütik või krediidireitingut heaks kiitev isik kuulub hinnatava ettevõtte või mis tahes muu kolmanda osapoole haldus-, juhtimis- või järelevalvenõukokku.

4. Reitinguagentuur ei paku hinnatavale ettevõttele või mis tahes seotud kolmandale osapoolele konsultatsiooni- või nõustamisteenuseid seoses hinnatava ettevõtte või seotud kolmanda osapoole korporatiivse või õigusliku struktuuri, vara ja kohustuste või tegevusega.

Reitinguagentuur võib pakkuda ka muid teenuseid kui krediidireitingute andmine, mida edaspidi nimetatakse kõrvaltegevusteks. Reitinguagentuur määrab, mida ta peab kõrvaltegevusteks. Ta tagab, et kõrvaltegevuste pakkumine ei tekita huvide konflikti krediidireitingu andmisega.

5. Reitinguagentuur tagab, et analüütikud ei tee ettepanekuid ega soovitusi ametlikult ega mitteametlikult seoses selliste struktureeritud finantsinstrumentide kujundamisega, mille kohta reitinguagentuur annab välja krediidireitingu.
6. Reitinguagentuur kujundab oma aruande- ja sidekanalid, et tagada analüütikute ja krediidireitingut heaks kiitvate isikute sõltumatus reitinguagentuuri muudest osadest, mis esindavad reitinguagentuuri ärihuve.
7. Reitinguagentuur peab registrit kõigi tegevuste kohta ja hoiab alles kontrolljäljed, sealhulgas reitinguagentuuri ja hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmanda osapoole kokkulepped ning hinnatava ettevõtte ja sellega seotud kolmandate osapoolte dialoogi olulised osad, ning peab registrit seoses artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud kohustustega.
8. Punktis 7 osutatud registreid ja kontrolljälgi hoitakse tegevusloa saanud reitinguagentuuri ruumides vähemalt viis aastat ning tehakse taotluse korral kättesaadavaks asjaomase liikmesriigi pädevatele asutustele.

Kui reitinguagentuuri tegevus lõpetatakse, hoitakse registreid alles vähemalt kolm aastat.

9. Registreid, milles on sätestatud reitinguagentuuri ja hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmanda osapoole õigused ja kohustused vastavalt teenusepakkumise lepingule, säilitatakse vähemalt nii kaua, kuni kehtib suhe hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmandate osapoolte vahel.

C jagu

Eeskirjad töötajatele

1. Krediidireitingu analüütikud ja muud krediidireitingu andmise protsessiga otseselt seotud töötajad ning nendega lähedalt seotud isikud, nagu loetletud komisjoni direktiivi 2004/72/EÜ⁴⁴ artikli 1 lõike 2 punktides a–d, ei müü, osta ega seo end ühegi tehinguga üheski finantsinstrumendis, mille on väljastanud, taganud või muul viisil toetanud mis tahes hinnatav ettevõtte analüütiku esmase analüütilise vastutuse piires, välja arvatud hajutatud investeerimiskavade kaudu.
2. Ükski töötaja ei osale ühegi konkreetse hinnatava ettevõtte krediidireitingu määramisel ega mõjuta seda mingil viisil, kui sel töötajal või temaga tihedalt seotud

⁴⁴ ELT L 162, 30.4.2004, lk 70.

mis tahes muul hinnatava ettevõttega seotud isikul, nagu loetletud direktiivi 2004/72/EÜ artikli 1 lõike 2 punktides a–d,

- a) on hinnatava ettevõtte finantsinstrumente, välja arvatud hajutatud investeerimiskavade kaudu;
 - b) on selliseid finantsinstrumente hinnatava ettevõttega seotud ettevõttes, mille omamine võib põhjustada või mida võidakse üldiselt pidada huvide konflikti põhjustajaks, välja arvatud hajutatud investeerimiskavade kaudu;
 - c) kui tal on hinnatava ettevõttega hiljuti olnud töö- või muu ärisuhe või igasugune muu suhe, mis võib põhjustada või mida võib üldiselt pidada huvide konflikti põhjustajaks.
3. Reitinguagentuurid tagavad, et krediidireitingu andmise protsessiga otseselt seotud töötajad:
- a) võtavad kõik mõistlikud meetmed, et kaitsta reitinguagentuuri valduses olevat vara ja registreid pettuse, varguse või väärkasutamise eest;
 - b) ei avalda mingisugust teavet reitinguagentuuri praeguste või tulevaste krediidireitingute kohta, välja arvatud hinnatavale ettevõttele või sellega seotud kolmandale osapoollele;
 - c) ei jaga reitinguagentuuridele usaldatud konfidentsiaalset teavet ühelegi kontrolliga seotud töötajale või asutusega kontrolli kaudu otseselt või kaudselt seotud isikule;
 - d) ei kasuta ega jaga konfidentsiaalset teavet finantsinstrumentidega kauplemise eesmärgil ega ühelgi muul eesmärgil kui reitinguagentuuri tegevuse juhtimiseks.
4. Krediitreitingu andmise protsessiga otseselt seotud töötaja ei küsi ega võta vastu raha, kingitusi või teeneid mitte kelleltki, kellega krediitreitinguasutus on ärisuhetes.
5. Saades teada, et mõni reitinguagentuuri töötaja on seotud või on olnud varem seotud ebaseadusliku tegevusega, teavitab reitinguagentuuri töötaja sellest viivitamatult isikut, kes vastutab reitinguagentuuri vastavuse eest käesolevale määrusele.
6. Kui analüütik töölt lahkub ja ühineb hinnatud ettevõttega, millele reitingu andmisega ta on olnud seotud, või finantsettevõttega, kellega analüütikul on olnud ärisuhted oma töökohustuste täitmise ajal reitinguagentuuris, vaatab reitinguagentuur läbi analüütiku lahkumisele eelnenu kahe aasta jooksul tehtud töö.
7. Krediidireitingu andmise protsessiga otseselt seotud töötajad ei tohi asuda olulisele juhtivale kohale hinnatava ettevõtte ega sellega seotud kolmanda osapoolle juures enne poole aasta möödumist krediidireitingu andmisest.

D jagu

Krediidireitingu esitamise eeskirjad

I. Üldised kohustused

1. Reitinguagentuur tagab, et krediidireitingus on selgelt ja nähtavalt märgitud juhtiva analüütiku nimi ja ametinimetus, kes põhiliselt vastutas krediidireitingu ettevalmistamise eest.
2. Reitinguagentuur tagab, et vähemalt
 - a) kõigile sisulise tähtsusega allikatele, mida kasutati krediidireitingu ettevalmistamisel, on osutatud, sealhulgas hinnatud ettevõttele või vajaduse korral sellega seotud kolmandale osapoolle ning sellele, kas krediidireiting on avaldatud hinnatud ettevõttele või sellega seotud kolmandale osapoolle ning kas seda on muudetud pärast teatavakstegemist ja enne levitamist;
 - b) peamisele metoodikale või metoodika versioonile, mida kasutati reitingu määramisel, on selgelt osutatud ning on viidatud selle üksikasjalikule kirjeldusele, kui reiting põhineb rohkem kui ühel metoodikal või kui viitamine üksnes peamisele metoodikale võib põhjustada selle, et investorid ei märka reitingu muid olulisi aspekte, sealhulgas olulisi kohandusi ja kõrvalekaldeid, peab reitinguagentuur seda asjaolu selgitama krediidireitingus ning osutama selle, kuidas eri metoodikaid või muid aspekte on krediidireitingus arvesse võetud;
 - c) iga reitingukategooria tähendust ja maksejõuetuse või sissenõudmise määratlust on selgitatud, samuti asjakohaseid ohuhoiatusi, sealhulgas asjakohaste eelduste tundlikkuse analüüsi koos halvima ja parima stsenaariumi reitingutega;
 - d) kuupäev, mil krediidireiting esimest korda avalikustati ning millal seda viimati ajakohastati, on märgitud selgelt ja nähtavalt.
3. Reitinguagentuur tagab, et igas krediidireitingus on selgelt ja nähtavalt märgitud krediidireitingu atribuudid ja piirangud. Eriti esitab reitinguagentuur nähtavalt igas krediidireitingus, kas ta peab hinnatava ettevõtte kohta kättesaadava teabe kvaliteeti piisavaks või mitte ja millises ulatuses on ta kontrollinud hinnatava ettevõtte või sellega seotud kolmanda osapoolle esitatud teavet. Kui krediidireiting on seotud sellist tüüpi ettevõtte või finantsinstrumendiga, mille kohta andmete ajalugu on piiratud, esitab reitinguagentuur selgelt nähtaval kohal krediidireitingu piirangud.

Juhul kui puuduvad usaldusväärsed andmed või uut liiki instrumendi struktuur või olemasoleva teabe kvaliteet ei ole piisavad või kui tõstatub küsimus, kas reitinguagentuur saab anda usaldusväärse krediidireitingu, keeldub reitinguagentuur reitingu andmisest või tühistab olemasoleva reitingu.
4. Krediidireitingu teatamisel selgitab reitinguagentuur oma pressiteates või aruandes peamisi osi, millel krediidireiting põhineb.

Kui punktides 1, 2 ja 3 sätestatud teave ei ole proportsionis levitatava krediidireitingu pikkusega, piisab sellest, kui krediidireitingus viidatakse selgelt ja

nähtavalt kohale, kus on võimalik otse ja hõlpsalt pääseda selliselt avalikustatava teabe juurde, sealhulgas reitinguagentuuri vastava veebilehe otselingile selle teabe kohta.

II. Täiendavad kohustused seoses struktureeritud finantsinstrumentide krediidireitinguga

1. Kui reitinguagentuur hindab struktureeritud finantsinstrumenti, peab ta krediidireitingu teabes esitama kahjumi ja rahavoogude analüüsi, mille ta on teostanud.
2. Reitinguagentuur teatab, mis tasandil ta on teostanud hinnangu seoses hoolika menetlusega, mis on teostatud struktureeritud finantsinstrumentide alusvara tasandil. Reitinguagentuur avalikustab, kas ta on teostanud hinnanguid sellise hoolika menetluse tõttu või on toetunud kolmanda osapoole hinnangule, osutades, kuidas sellise hindamise tulemus reitingut mõjutab.

E jagu

Avalikustamine

I. Üldine avalikustamine

Reitinguagentuur avalikustab üldjuhul järgmise teabe:

1. B jao punktis 1 osutatud tegelikud ja võimalikud huvide konfliktid;
2. määratluse, mida reitinguagentuur peab või ei pea kõrvaltegevusteks ettevõtte põhitegevusele;
3. reitinguagentuuri poliitika seoses krediidireitingute ja muu asjakohase teabe avaldamisega;
4. hüvituskorra üldise iseloomu;
5. meetodikad, mudelid ja reitingu andmise põhilised eeldused ning muudatused;
6. igasugused olulised muudatused tegevuses, menetluses ja korras.

II. Perioodiline avalikustamine

Reitinguagentuur avalikustab perioodiliselt järgmise teabe:

1. Iga kuue kuu tagant andmed oma reitingukategooriate kaupa ajalooliste makseviivitusest tingitud kahjumäärade kohta ning kas nende kategooriate kahjumäärad on aja jooksul muutunud.
2. Igal aastal esitab reitinguagentuur järgmise teabe:
 - a) nimekirja reitinguagentuuri 20 suurema kliendi kohta sissetuleku alusel;
 - b) reitinguagentuuri selliste klientide nimekirja, kelle panus reitinguagentuuri sissetuleku kasvumäära ületas eelmisel majandusaastal reitinguagentuuri

kogutulu kasvumäärä rohkem kui 1,5 kordselt, iga selline klient lisatakse sellesse nimekirja üksnes sellel aastal, mil see moodustas reitinguagentuuri ülemaailmsest kogutulust ülemaailmsel tasandil rohkem kui 0,25 %.

Punkti 2 esimese lõigus kasutatud mõiste „klient” tähendab ettevõtet, selle tütarettevõtteid ja sidusühinguid, kus ettevõttel on osalust üle 20 %, samuti muid ettevõtteid, millega ta on kliendi nimel pidanud läbirääkimisi võlaküsimuse struktureerimise kohta ning mille puhul reitinguagentuurile tasuti otseselt või kaudselt võlaküsimusele reitingu andmise eest.

III. Aruanne läbipaistvuse kohta

Reitinguagentuur teeb igal aastal kättesaadavaks järgmise teabe:

1. üksikasjalik teave reitinguagentuuri õigusliku struktuuri ja omamise kohta, sealhulgas teave osaluse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ⁴⁵ artiklite 9 ja 10 tähenduses;
2. kvaliteedi sisekontrollisüsteemi kirjeldus;
3. statistilised andmed tööülesannete jaotuse kohta töötajate vahel uute krediidireitingute, krediidireitingute läbivaatamise, meetodika või mudeli hindamise ja haldamise puhul;
4. krediidireitingute registrite pidamise põhimõtete kirjeldus;
5. aasta sisekontrolli tulemused seoses sõltumatuse nõuete täitmisega;
6. haldamise ja analüütikute ringluse poliitika kirjeldus;
7. finantsteave asutuse sissetuleku kohta, mis on jaotatud tasudeks, mis tulevad krediidireitinguteenustest ja muudest teenustest, ning mõlema kohta tuleb esitada üksikasjalik kirjeldus;
8. juhtimisaruanne nõukogu direktiivi 78/660/EMÜ⁴⁶ artikli 46a lõike 1 tähenduses, kõnealuse direktiivi artikli 46a lõike 1 punktis d osutatud teabe peab reitinguagentuur aruandes esitama, olenemata sellest, kas tema suhtes kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/25/EÜ⁴⁷.

⁴⁵ ELT L 390, 31.12.2004, lk 38.

⁴⁶ EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11.

⁴⁷ ELT L 142, 30.4.2004, lk 12.

II LISA

Registreerimistaotluses esitatav teave

1. Reitinguagentuuri täielik nimi, ühenduses registreeritud asukoht;
2. kontaktisiku nimi ja kontaktandmed;
3. õiguslik seisund;
4. krediidireitingute kategooria, millega seoses taotleb reitinguagentuur tegevusluba;
5. krediidireitingute andmisel ja säilitamisel kasutatava menetluse ja meetoodika kirjeldus;
6. tegevuspõhimõtted ja menetlus huvide konfliktide tuvastamiseks ja nende juhtimiseks;
7. teave töötajate kohta;
8. hüvituskord;
9. kõrvaltegevused;
10. tegevuskava, sealhulgas tuleb osutada, kus kavatakse teostada põhilist majandustegevust ning kavandatud majandustegevuse liik.